

Styringsdokument 2016-2019

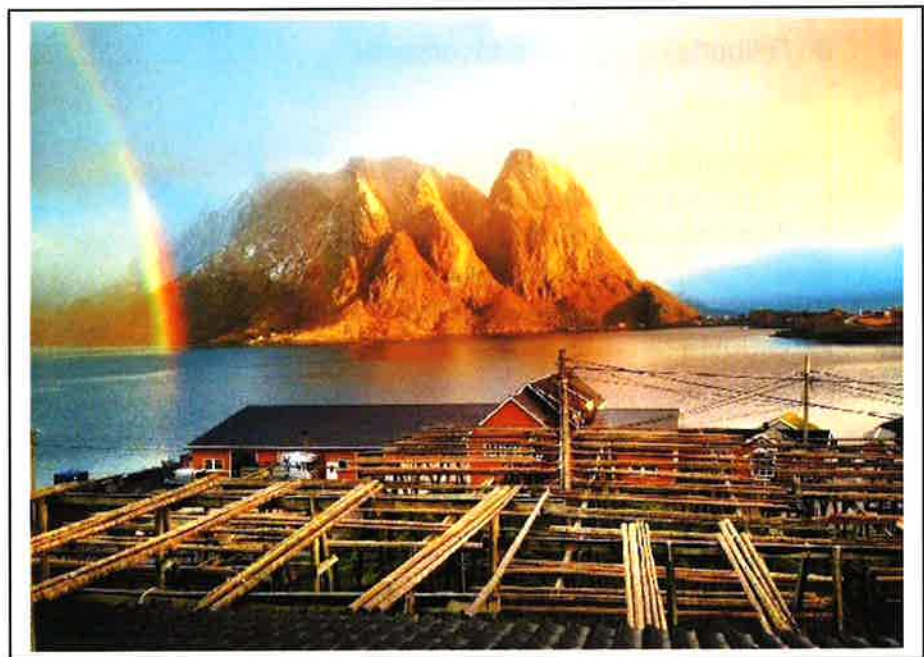
Handlingsplan 2016-2019
Økonomiplan 2016-2019
Budsjett 2016

Sisyfos

Arkimedes

Vedtatt av Moskenes kommunestyre i møte 15.12.2015

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
1.1 Kommunaløkonomisk status 2015.....	6
1.2 Økonomiske rammer	11
2. Økonomi og sentrale funksjoner	13
3. Administrativ styring og støtte.....	19
4. Politisk styring og kontrollorganer.....	21
5. Sektor Oppvekst og kultur	22
6. Sektor Helse og omsorg	26
7. Sektor Sosial / NAV	34
8. Sektor Teknisk og serviceetaten.....	35

Talldel:

9. Tallbudsjett og hovedoversikter	40
--	----

Obligatoriske oversikter og skjema:

Budsjettskjema 1 A drift	
Budsjettskjema 1 B drift	
Budsjettskjema 2 A investering	
Budsjettskjema 2 B investering	
Hovedoversikt drift	resultatområde tallbudsjett..... 45

Vedtak

10. Saksutredning og vedtak	59
-----------------------------------	----

Vedlegg:

Budsjett for Moskenes kirkelige Fellesråd
Budsjettforslag fra brannsjefen
Budsjettframlegg kontrollutvalg, k-sekretariat og kommunerevisjon

Forsiden: Bilde fra Sakrisøy.

Budsjettarbeidet har for øvrig vært sterkt preget av Arkimedes' lov og fortellingen om Sisyfos.

Innledning

Styringsdokumentet er kommuneorganisasjonens arbeidsordre for årene 2016 - 2019, der både oppgavene som skal utføres, og ressursene som stilles til disposisjon, blir bestemt. Dokumentet er viktig for å få på plass gode holdninger/rutiner i forbindelse med økonomiarbeidet i et kort- og langsiktig perspektiv.

Budsjettforslaget for 2016 er svært stramt. Det speiler en særdeles vanskelig økonomisituasjon, der inntektsgrunnlaget ikke er tilstrekkelig til å dekke utgiftsbehovet. Moskenes kommune drar med seg en ubalanse (underskudd) fra 2013 på 7,3 mill kr og fra 2014 på 2,9 mill kr og denne ubalansen påvirker både budsjettsituasjonen i 2016 og hele kommende Økonomiplanperiode.

Det er nødvendig å erkjenne at kommunen ikke er i stand til å rette opp økonomien på kort sikt. Det er helt nødvendig å tenke at balanse i driftsbudsjettet er det første delmålet for å få kontroll med økonomien.

Dersom de årlige underskuddene vokser mer enn man klarer å dekke inn av det gamle akkumulerte underskuddet, så forverres situasjonen ytterligere.

Det har vært nødvendig å søke Fylkesmannen om å få bruke åtte år på å dekke sitt akkumulerte driftsunderskudd.

I dette budsjettdokumentet er satt inn noen tabeller for å vise Moskenes-økonomien målt mot andre kommuner. Når det gjelder selve driftsutgiftene så viser disse tallene at kommunen ikke har store avvik i ressursinnsatsen når det kommer til store sektorer som skole og helse/omsorg.

Kommunen avviker særlig på finansområdet (renter/avdrag) og på kjøp av eksterne tjenester (særlig ressurskrevende brukere).

Både Kommunaldepartementet og KS opererer med flere indikatorer for en sunn kommuneøkonomi. Ett av disse er netto driftsresultat som man «sier» bør være på 3 % av driftsinntektene.

Dersom man setter noen slike indikatorer opp og måler mot Moskenes-økonomien kan man få et slikt bilde:

Indikator	Ideal	Status 2014 Moskenes	Avvik mellom ideal og situasjonen i Moskenes (målt i kroner)
Netto driftsresultat	2,5 %	-2,8 %	Ca 5 mill kr på et årsbudsjett
Brutto lånegjeld av brto dr innt	80 %	180 %	95 mill kr
Egenfinansiering på investeringer	25 %	0 %	
Disposisjonsfond	5 %	-0,8 %	Ca 5 mill kr

Dette illustrerer at Moskenes ligger nokså langt unna målene for en tilfredsstillende og «sunn» kommuneøkonomi.

Budsjetttoppet for 2016 innebærer at man ikke oppnår tilfredsstillende balanse i økonomien. På tross av relativt sterk inntektsøkning, gjør nye kostnadskrevende utfordringer på omsorgs-, barne- og skolesiden at inntektsrammen overskrides. Særlig to forhold er utslagsgivende:

1) Bortfall av toppfinansiering på ressurskrevende bruker = 2,5 mill kr merkostnad

2) Tiltak for barn/unge i skole/barnehage = 2,0 mill kr

Om Forpliktende Plan

Moskenes kommune ble ROBEK – kommune i 2012. Det innebærer blant annet at det må lages en *Forpliktende plan* som skal forplikte kommunestyret til å skissere praktiske og realistiske tiltak som er gjennomførbare slik at kommunen skal få kontroll over økonomien igjen. Alle tiltakene skal beskrives sammen med konsekvensbeskrivelse og hva utilsiktede hendelser vil medføre. Den forpliktende planen bør starte med en forklaring om hvorfor kommunen ikke har kontroll over økonomien.

For at planen skal bli et godt verktøy må den si noe om hvorfor kommunen er havnet i økonomisk uføre. Tiltakene må være praktisk og politisk gjennomførbare. Alle tiltak (realistiske) må beskrives detaljert og bidra til at kommunen gjenvinner den økonomiske kontrollen.

Den Forpliktende planen skal være Kommunestyrets beskrivelse av hvordan kommunen skal få til endringer og den skal vedlegges og aktivt brukes i all rapportering til økonomiutvalget (formannskapet).

Til hjelp i arbeidet med *Forpliktende Plan* har Fylkesmannen i Nordland utgitt et eget veiledningshefte.

1: Sørg for at planen beskriver hvordan kommunen skal gjenvinne økonomisk kontroll, ikke bare økonomisk balanse

En kommune har kontroll på økonomien når det er balanse mellom inntekter og utgifter, samtidig som ressursbruken er resultat av bevisste politiske valg - ikke tilfeldigheter. I tillegg til å sikre at kommunen ikke bruker mer enn hva som er bærekraftig, bør Fylkesmannen oppfordre kommunenes folkevalgte til å utøve god økonomistyring, slik at kommunens ressurser utnyttes så effektivt som mulig.²¹

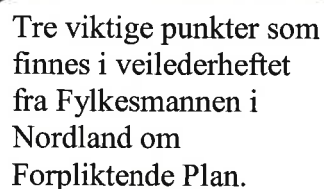
3: Planen må beskrive hvordan man skal få til endring, ikke bare beskrive tiltakene som skal gjennomføres

All erfaring tilsier at det er lett å beslutte tiltak, men at det er vanskelig å gjennomføre dem. I tillegg til å erkjenne situasjonen kommunen er i og beskrive tiltakene som skal gjennomføres, bør den forpliktende planen beskrive hvordan kommunen skal gå frem for å få gjennomført tiltakene. Beskrivelsen bør angi hvem som er ansvarlig og milepæler i gjennomføringen.

4: Realisme må sikres gjennom gode beslutningsunderlag

De folkevalgte bør bli stilt overfor et fullstendig beslutningsunderlag. Et fullstendig beslutningsunderlag er kjennetegnet ved at de folkevalgte forstår hva tiltakene innebærer, og konsekvensene av å gjennomføre dem.

De folkevalgte bør ha innsikt i hvordan tiltakene bidrar til lavere driftsutgifter og/eller høyere driftsinntekter, samt hvilken innvirkning tiltakene har på tjenestenivå og -kvalitet.

Tre viktige punkter som finnes i veilederheftet fra Fylkesmannen i Nordland om Forpliktende Plan.

Det er helt nødvendig å finne et nytt fotfeste for den *Forpliktende Planen* i samband med budsjettet 2016. Som det heter i et av punktene ovenfor så må kommunen sørge for å «gjenvinne økonomisk kontroll – ikke bare økonomisk balanse.»

Kommunen har små muligheter til å øke inntektene så mye at det alene kan dekke inn det oppsamlede underskuddet og oppnå balanse i Økonomiplanperioden 2016-19. Det må fortsatt gjennomføres tiltak på kostnadssiden.

Imidlertid er det slik at dette blir stadig mer krevende ettersom kommunen har tatt ut ganske store kostnadskutt i organisasjonen de siste årene.

Salderingsliste budsjett 2016

Budsjettforslaget for 2016 er veldig stramt. I administrasjonens forslag som legges fram for formannskapet er det en underdekning på driftsbudsjettet tilsvarende 2,65 mill kr.

Da er fordelingen slik:

	R 2014	B 2015	BF 2016
40 Administrativ styring og kontroll			
Sum utgifter	14 753 979	12 411 699	11 994 291
Sum inntekter	-5 862 297	-2 038 820	-2 035 249
Sum alle arter	8 891 682	10 372 879	9 959 042
50 Oppvekst/ kultur			
Sum utgifter	20 156 733	18 092 127	21 596 288
Sum inntekter	-3 911 611	-2 266 519	-2 618 319
Sum alle arter	16 245 122	15 825 608	18 977 969
20 Pleie og Omsorgsetat			
Sum utgifter	51 786 021	48 535 853	51 913 943
Sum inntekter	-17 317 999	-16 363 400	-15 112 900
Sum alle arter	34 468 022	32 172 453	36 801 043
30 Sosiale tjenester/ NAV			
Sum utgifter	1 028 622	824 280	982 519
Sum inntekter	-161 164	-35 000	-335 000
Sum alle arter	867 458	789 280	647 519
60 Teknisk etat			
Sum utgifter	13 668 316	12 708 404	14 114 611
Sum inntekter	-7 765 508	-6 934 989	-6 934 941
Sum alle arter	5 902 808	5 773 415	7 179 670

Tabellen over viser hovedområdene på budsjettet (eksl politisk virksomhet som er holdt unna her). Grovt forteller tabellen at:

Sentral adm reduseres fra 2015 til 2016 med netto ca 0,4 mill kr
Oppvekst/kultur øker fra 2015 til 2016 med netto ca 3,1 mill kr
Helse /omsorg øker fra 2015 til 2016 med netto ca 4,7 mill kr
Teknisk enhet øker fra 2015 til 2016 med netto ca 1,4 mill kr
NAV/sosial reduseres fra 2015 til 2016 med netto ca 0,15 mill kr

Nettoøkningene på oppvekst og helse/omsorg gjelder både reduserte tilskudd (toppfinansieringsordningen for ressurskrevende brukere) og kostnader til nye brukere. Netto økning på teknisk enhet skyldes i det vesentlige omflyttinger av kostnader/inntekter mellom ulike delområder; særlig i forhold til selvkostområdene.

På bakgrunn av dette legges det fram følgende salderingsliste for å få budsjettopplegget til å balansere for 2016 og med delvis virkning i hele Økonomiplanperioden:

Kuttliste

2658

Tiltak	2015	2016	2017	2018	2019
SUM kroner					
Politisk	Støtte til parti	30	30	30	30
Adm	Reiseliv	200	200	200	200
	Opplæringstiltak, (red fra 50)	20	20	20	20
	Kjøp av konsulentttj (red fra 25)	6	6	6	6
Oppvekst/ kultur	Stillingskutt 1/2 lærerårsverk	240	320	320	320
	Redusert skoletiltak	182	300	300	300
	Voksenopplæring (økt tilsk)	80	80	80	80
Helse / omsorg	Redusert forsterket innsats (RS)	720	720	720	720
Teknisk drift	Stillingskutt teknisk enhet (uteseksjon)	240	480	480	480
	Vedlikehold innkjøp varnepumpe bh	60	0	0	0
	Kommunale bygg, kjøp av tj	30	30	30	30
Finans/Ramr	Ekstraordn skjønnsmidler	850	0	0	0
	SUM	2658	2186	2186	2186

Lista er satt opp slik :

Summen for støtte til politiske grupper er redusert med 30.000 kr (ikke lovpålagt utgift).
 Reiselivskapitlet er redusert med 200.000 kr (ikke lovpålagt virksomhet)
 Rådmannens kontorkapittel reduseres med 26.000 for fellespott opplæring og konsulentkjøp.
 På skolen reduseres et halvt lærerårsverk, samt reduserte tiltak (tilsv 0,75 stilling)
 Voksenopplæringsposten tar inn økt tilskudd (VO for innvandrere)
 Innen omsorg foreslås redusert «forsterket innsats» for en av de ressurskrevende brukerne, som betyr 720.000 kr netto for kommunen.
 Teknisk enhet må redusere sin virksomhet med ett årsverk, samt at kjøp av varmpumpe i barnehage ikke gjøres i 2016.
 Det budsjetteres med 850.000 i ekstraordinære skjønnsmidler for igangsettelse av ressurskrevende tiltak i skole/bh.

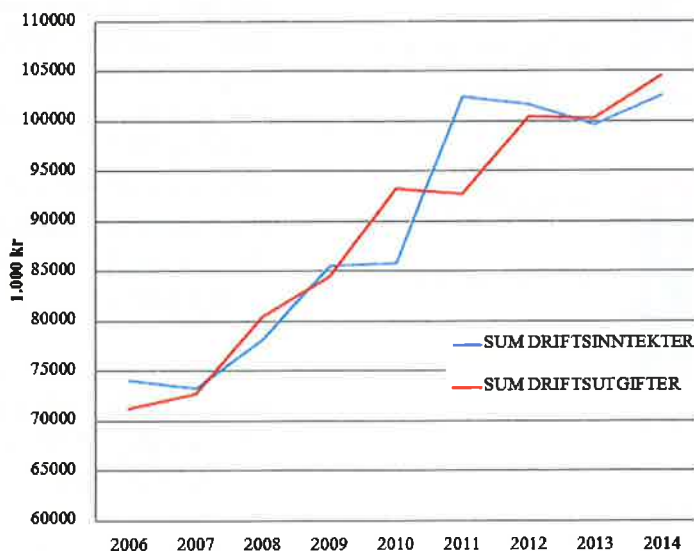
Selv om driftsbudsjettet ved hjelp av denne salderingen er balansert, så er det veldig sårbart og svakt i forhold til både å takle uforutsette utgifter og inndekning av underskudd. Det betyr at arbeidet med å forbedre budsjettbalansen må styrkes ytterligere.

Reine, den 23. november 2015

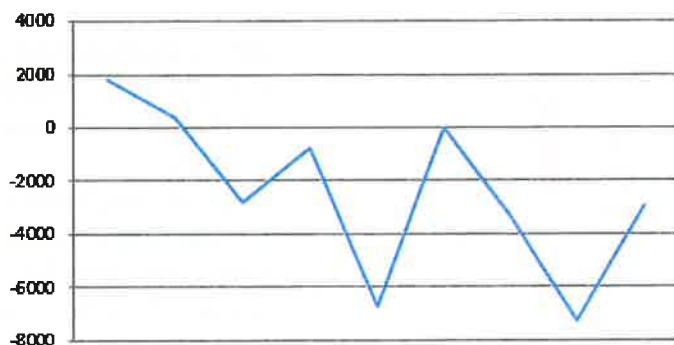
Per A. Sperstad
Rådmann

Kommunaløkonomisk status 2015

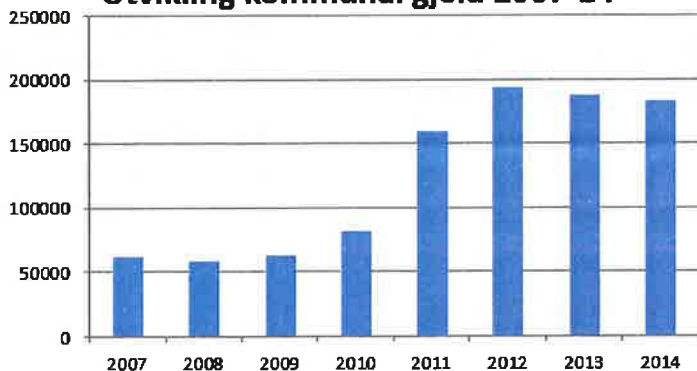
Driftsinntekter og -utgifter 2006-14

Regnskapsmessig resultat 2006-14

Utvikling kommunal gjeld 2007-14

Turbulent økonomi

En sunn kommuneøkonomi preges av at man har kontroll over kostnadsdriverne, og at man holder kostnadene på et nivå som inntektene gir rom for.

På figuren t.v. ser en utviklingen av inntekter og utgifter i Moskenes kommune

2006-14. Normalt skal inntektslinja ligge litt over utgiftene slik at man har en margin til finansutgifter og investeringer. I Moskenes var det til dels stor turbulens der inntekter og utgifter endret seg mye på kort tid, særlig i årene 2010-11.

Underskudd

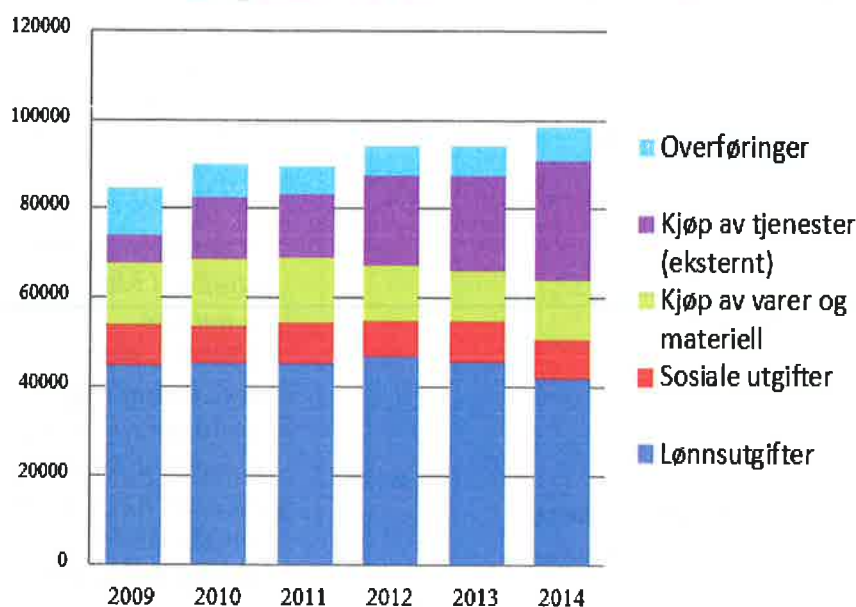
Moskenes har gjennomgående hatt et negativt resultat de siste årene, med 2010 og 2013 som to år med store underskudd.

Investeringer og økt gjeld

Kommunen gjennomførte investeringer i perioden 2006-13 på nær 160 mill kr, med sterk konsentrasjon i de to årene 2011 og 2012. Finansieringen er for størstedelen skjedd med lån (130 mill kr) og momskompensasjon, mens egenkapitalandelen i investeringene har vært lav.

Figuren nederst til venstre viser en kraftig økning i kommunal gjeld fra 2010-12; fra vel 60 mill kr i 2009 til over 190 mill kr i 2012. Gjelden er gått sakte nedover de siste to åra.

Utgiftsartene 2009 - 2014

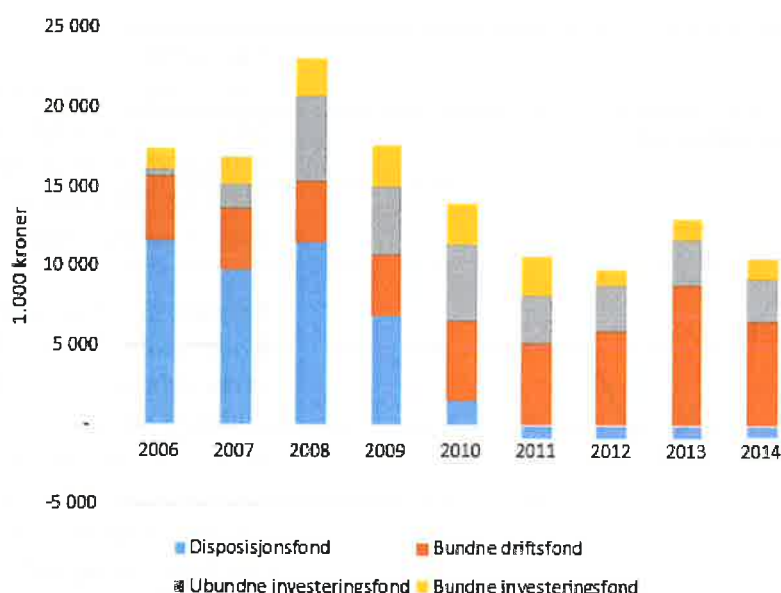
Innstramming i drift

Diagrammet viser utviklingen av de ulike kostnadsartene i kommunebudsjettet. Venstre akse går i skala fra 0 til 120 mill kr.

En kan se at kostnadene til lønn, / sosiale utgifter og kjøp av varer / materiell har gått ned i perioden fra 2009 til 2013. Det er en direkte følge av nedskjæringer i antall årsverk og innkjøpskontroll (innkjøpsstopp).

F eks har lønn / sos utg sin andel av alle driftsutgifter gått ned fra 61,0 % i 2009 til 48,6 % i 2014.

Kommunale fond 2006 - 2014

Derimot har kostnadene til kjøp av tjenester (særlig ressurskrevende brukere) og renter / avdrag økt mye.

Disposisjonsfondet er tomt
På figuren t.v. framkommer utviklingen i de kommunale fondene.

Disposisjonsfondet er «den frie egenkapitalen» til kommunen som kan brukes inn mot driftsbudsjettet.

De siste 4 årene har saldo på disposisjonsfondet vært negativ, og dette vil være situasjonen til kommunen har inndekket alt av tidligere års underskudd.

Likviditetsutvikling

Til venstre vises en tabell over likvitetsutviklingen.

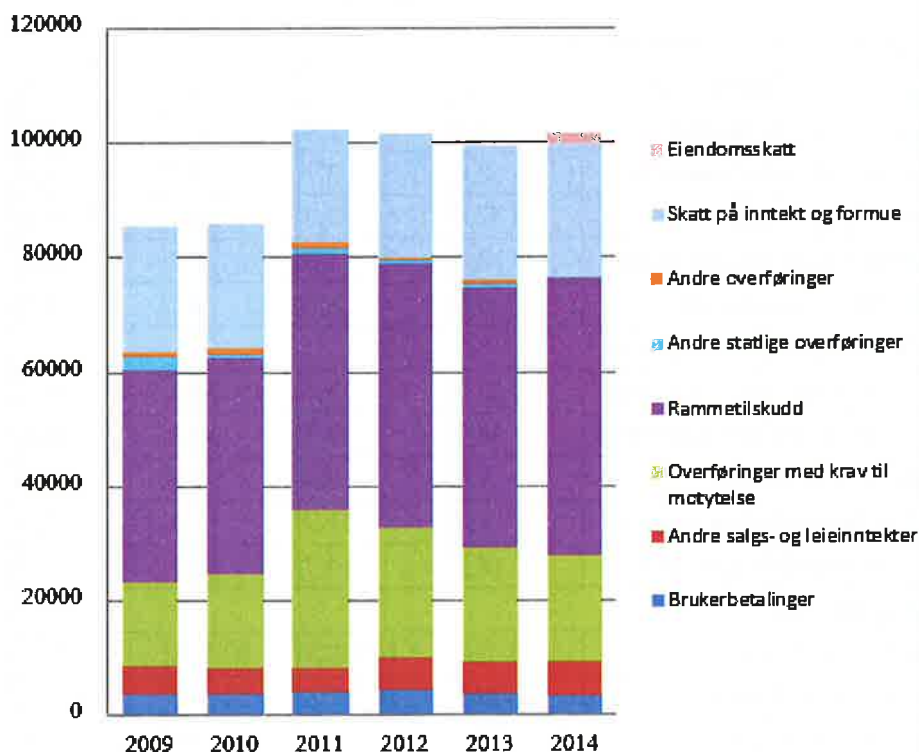
UTVIKLINGEN PR. 3112 2008 - 2014

	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Sum Likvider	21 774 000	29 508 221	31 995 000	31 607 000	25 175 000	11 739 000
Bundne fond	6 710 000	4 562 669	7 779 000	6 854 000	10 061 000	8 528 000
Skattetrekksmidler	1 936 000	1 942 000	1 948 000	1 956 000	1 961 000	1 961 000
Ubrukte lånemidler	3 014 000	14 643 000	23 348 000	30 381 000	29 585 000	19 159 000
Disp. likvider	10 114 000	8 358 552	-1 078 000	-7 584 000	-16 432 000	-17 909 000

(Tabell fra Lofoten Kommunerevisjons brev av 28.05.2015)

Inntektsstruktur drift 2009-14

Svak inntektsvekst

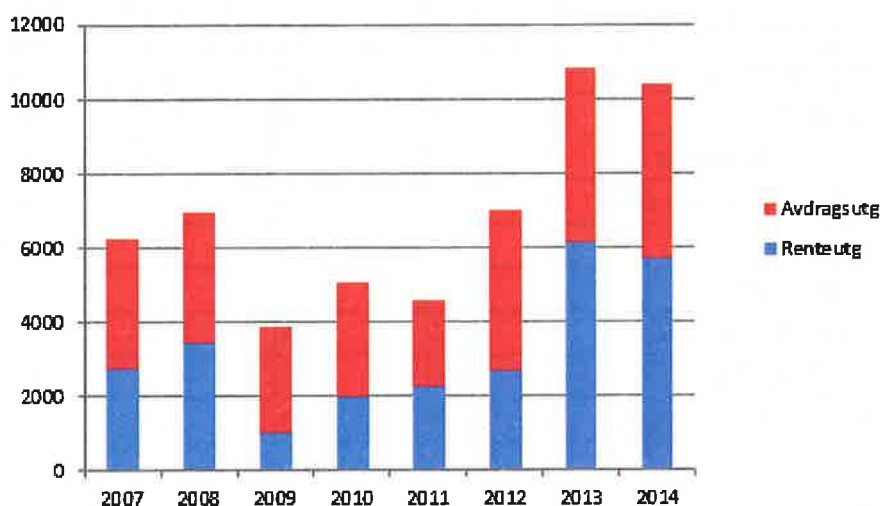
Diagrammet til venstre viser utviklingen av de ulike inntektselementene i kommunebudsjettet for de siste årene.

Det framgår at kommunen har hatt svak vekst i inntektene de siste fire årene.

Det tas forbehold om visse tekniske justeringer av Inntektssystemet (som f eks samhandlingsreformen mv).

Derimot har kostnadene til kjøp av tjenester (særlig ressurskrevende brukere) og renter / avdrag økt mye.

Avdrags- og renteutgifter 2007-14

Renter og avdrag

Da gjelden økte i årene 2010-12, så kom samtidig en sterk økning i avdrags- og renteutgifter.

Fra 2011 til 2013 økte disse postene fra ca 4,5 mill kr til over 10,5 mill kr.

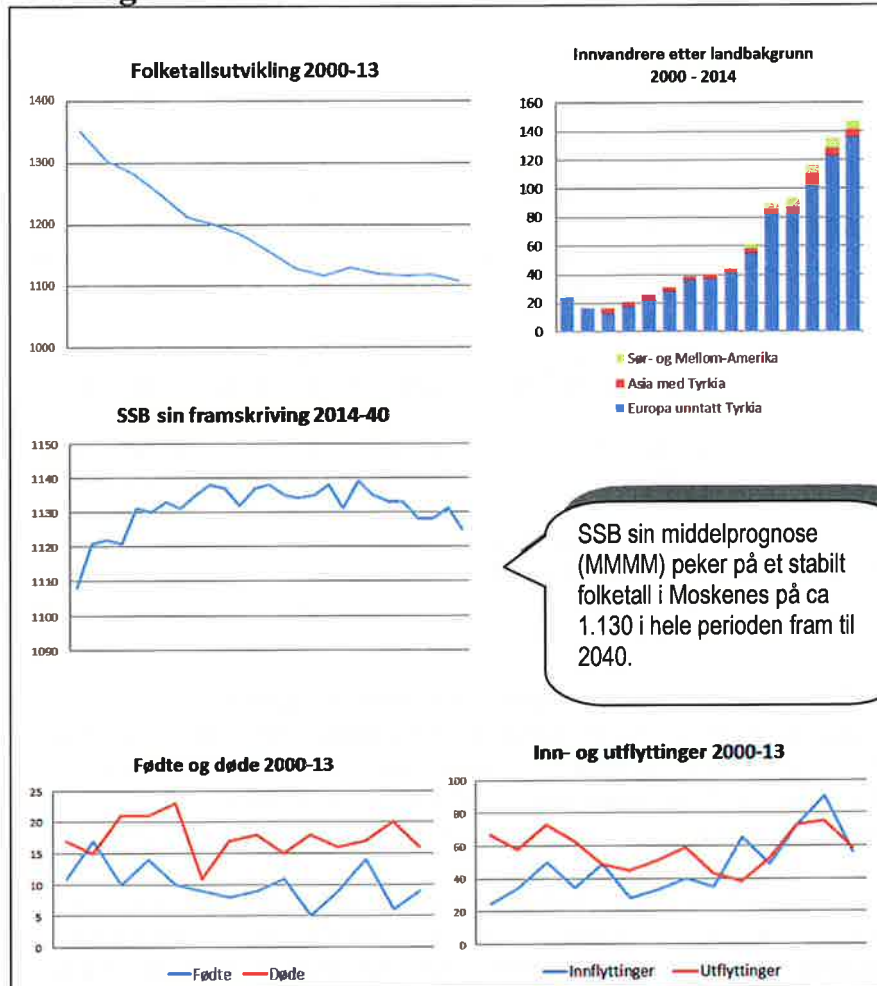
Økningen var altså på 6 mill kr.

Kommunen nyter godt av lavt rentenivå.

Nøkkeltall med sammenligning andre kommuner

Tall rev SSB oktober 2015	Moskene	Kostra- gruppe 06	Nordland	Norge
1 Finansielle nøkkeltall i prosent av driftsinntektene				
Brutto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	-1,2	0,7	0,5	0,3
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	-4,2	1,4	-0,1	1,0
Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter	8,6	3,1	4,2	3,0
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	137,8	59,3	66,7	56,6
Akkumulert regnskapsresultat i % av bto driftsinnt	18,6	1,0	1,7	0,5
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	-0,6	6,3	2,5	5,2
2 Brutto driftsinntekter fordelt på inntektskilder				
Skatt på inntekt/formue i % av brutto driftsinntekter	22,7	19,4	26,0	35,6
Statlig rammeoverføring i % av brutto driftsinntekter	46,9	47,3	39,3	32,6
Eiendomsskatt i % av brutto driftsinntekter	1,6	2,8	4,0	2,6
Salgs- og leieinntekter i % av brutto driftsinntekter	9,9	11,7	11,0	12,5
Andre driftsinntekter i % av brutto driftsinntekter	18,3	14,7	14,8	13,1
3 Nøkkeltall i kroner per innbygger				
Brutto driftsutgifter i kroner per innbygger	97 764	102 229	80 178	72 214
Brutto driftsinntekter i kroner per innbygger	96 565	102 958	80 580	72 410
Netto driftsresultat i kroner per innbygger	-4 094	1 449	-44	718
Frie inntekter i kroner per innbygger	67 246	68 679	52 647	49 371
Netto lånegjeld i kroner per innbygger	133 081	61 093	53 786	40 972
4 Netto driftsutgifter				
.. til administrasjon og styring i % av netto driftsutg	19,2	13,9	9,3	7,4
..til barnehage, i % av totale netto driftsutgifter	4,5	8,8	12,1	14,9
..til grunnskoleopplæring, i % av netto driftsutgifter	18,7	22,8	23,0	23,8
..til helse og omsorg, i % av totale netto driftsutg.	49,4	43,5	40,2	36,6
..til sosialtj., i % av totale netto driftsutgifter	1,1	2,4	5,4	5,5
..til barnevern, i % av totale netto driftsutgifter	1,1	2,3	3,4	3,3
..til vann, avløp, renovasjon/avfall, i % av nto drutg	-0,5	-0,4	-0,2	-0,5
..til kultur, i % av totale netto driftsutgifter	2,3	2,9	3,6	3,8
..til kirke, i % av totale netto driftsutgifter	1,7	1,7	1,3	1,1
..til samferdsel, i % av totale netto driftsutgifter	2,3	2,6	2,4	1,5
..til bolig, i % av totale netto driftsutgifter	-0,6	-0,2	-0,2	-0,1
..til brann og ulykkesvern, i % av tot netto driftsutg	2,0	1,8	1,5	1,4
5 Dekningsgrad				
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	81,8	88,2	91,7	90,2
Andel elever i skolen som får spesialundervisning	18,9	9,9	10,1	8,0
Legeårsverk pr 10 000 innbyggere,	18,7	16,0	12,2	10,3
Andel plasser i enerom i pleieinstitusjoner	100,0	97,1	95,8	95,0
Andel innbyggere over 80 år beboere på institusjon	15,3	18,1	14,9	13,7

Demografi

Befolkningssammensetning

Befolkningsdata pr. 01.01.2014	Moskenes	Kostra-gruppe 06	Nordland	Norge
Andel 0 åringer	0,8	0,8	1,0	1,1
Andel 1-5 år	4,2	4,8	5,6	6,1
Andel 6-15 år	10,5	11,2	11,9	12,4
Andel 16-18 år	3,7	4,0	4,2	4,0
Andel 19-24 år	5,2	7,3	8,1	7,9
Andel 25-66 år	53,7	52,3	53,2	54,2
Andel 67-79 år	14,2	13,2	10,9	9,7
Andel 80 år og over	7,7	6,4	5,0	4,4

....

Andel innvandrerbefolkning	13,8	9,2	8,0	12,6
----------------------------	------	-----	-----	------

Demografi er viktigste faktor for kommunens inntekter

Rammeoverføringen baseres på sammensetningen av befolkningen, der en delkostnadsnøkkel brukes ved fordeling av inntektene til de enkelte aldersgruppene. Grunnlaget for rammeoverføringen er befolknings sammensetning en 1.juli året før.

Folketallet

I Moskenes er folketallet flatet ut rundt 1.100, og det skyldes i vesentlig grad økt innflytting. Moskenes framstår med høyere andel av innvandrere i befolkningen 2014, enn både fylkes- og landsgjennomsnittet. Økningen har vært markant siden 2009.

Befolkningssendringer:

Antall fødte: varierer mellom 5-15, uten tydelig trend. Antall døde er stabilt mellom 15-20.

Innflytting: tendens til flere siste årene; opp fra ca 40 til 60-80 de siste 5-8 årene.

Utflytting; varierer mellom 40-70 per år.

Tabellen til venstre viser tydelig at Moskenes kommune har noe færre innbyggere i de laveste aldersklassene, og noe høyere andel i de eldste aldersklasser, enn øvrige kommuner i Nordland og landet under ett.

Økonomiske rammer

	Regnskap			Budsjett / Øk plan				
	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	2 018	2 019
Innbyggertilskudd (likt beløp pr innb)	23 456	24 466	25 972	24 622	24 414	24 332	24 321	24 310
Utgiftsutjevning	9 206	9 760	10 954	11 576	11 388	11 371	11 368	11 366
Overgangsordninger (INGAR fra 2009)	1 910	896	-70	-70	474			
Saker særskilt ford (inkl. helsestasjon skolehelse og arbeid)	228		101	101	110	110	110	110
Nord-Norge-tilskudd/Namdals-tilskudd	1 680	1 730	1 785	1 823	1 807	1 809	1 809	1 809
Småkommunetilskudd	4 996	5 161	5 316	5 475	5 475	5 475	5 475	5 475
Komp samhandlin reform	235	243	250					
Skjønn - tap endringer av inntektsystemet	400	400	400	520	400	400	400	400
SUM RAMMETILSKUDD	42 111	42 656	44 609	44 047	44 068	43 497	43 483	43 470
Skatt på innt og form	21 810	23 629	23 459	23 235	24 745	24 745	24 745	24 745
Netto inntektsutjevning	3 403	2 798	2 916	3 111	3 308	3 308	3 308	3 308
Frie inntekter	67 324	69 083	70 984	70 393	72 121	71 550	71 536	71 523

(Regnskapstallene for 2012-15 er løpende priser, Øk plan 2016-19 i faste priser)

Inntektssystemet

Kommunens økonomiske fundament er de frie inntektene som staten overfører til kommunene gjennom inntektssystemet (IS). Utgangspunktet for inntektssystemet er at det er forskjeller mellom kommunene som oppstår på grunn av forskjeller i kostnader ved å tilby tjenester og forskjeller i skattegrunnlag. Målet med inntektssystemet er å utjevne disse forskjellene, slik at alle kommuner settes i stand til å tilby gode og likeverdige tjenester til sine innbyggere.

Ved fordelingen tas det hensyn til forskjeller i kommunenes kostnader (utgiftsutjevning) og skatteinntekter (inntektsutjevning). I tillegg omfatter inntektssystemet elementer som Nord-Norge tilskudd og skjønnstilskudd. Utover de frie inntektene har kommunen inntekter i form av statlig øremerkede tilskudd, gebyrer, brukerbetalinger, utbytte, eiendomsskatt mv.

Frie inntekter 2015

Rammetilskudd (44,0 mill kr) og inntektsutjevning (3,1 mill kr) utgjør til sammen 47,1 mill. kr. mens de kommunale skatteinntektene utgjør 24,7 mill. kr.

Samlet øker de frie inntektene i 2016 med om lag 1,7 mill. kr, fra 70,4 mill. kr til 72,1 mill. kr. Dette tilsvarer en relativ vekst på 2,45 %.

Økningen skal dekke en generell lønns- og prisvekst som i statsbudsjettet er beregnet til 2,7 – 3,0 prosent, økte utgifter knyttet til endringer i befolkningssammensetningen og nye oppgaver. For Moskenes er økningen på 1,7 mill kr tilstrekkelig for å dekke lønns- og prisstigning fra 2015 til 2016, men ikke ta på seg nye oppgaver.

Skatteanslaget for 2015 er lagt på anbefalt nivå, i henhold til rammene fra statsbudsjettet og KS sin prognose-modell.

Rammetilskudd

Innbyggertilskudd

Alle kommuner mottar innbyggertilskudd som i utgangspunktet er et likt beløp pr innbygger. Deretter skjer en omfordeling mellom kommunene i form av utgiftsutjevning, inntektsgaranti-ordninger (INGAR), og saker med særskilt fordeling.

Utgiftsutjevning

Utgiftsutjevningen skal i prinsippet kompensere de enkelte kommunene fullt ut for utgifter til tjenesteproduksjonen kommunene selv ikke kan påvirke. Målet er å overføre midler fra

lettdrevne kommuner til tungt drevne kommuner. Gjennomsnittlig utgiftsbehov for landet i 2016 er beregnet til 48.097 kr. pr innbygger. I Moskenes er kostnaden beregnet til 10.204 kr per innbygger høyere og dette kompenseres med 11,4mill kr.

Årsaken er at gjennomsnittskommunen har en indeks for beregnet utgiftsbehov på 1,0 for å tilfredsstille "etterspørsel og kvalitet" til velferdstjenestene til kommunens innbyggere. For 2016 er indeks for beregnet utgiftsbehov i Moskenes 1,212, altså er Moskenes rent teknisk 21,2 % «dyrere» å drive enn landsgjennomsnittet.

Andel utgiftsbehov i forhold til landet beregnes ved at antall i kriteriet multipliseres med vekten på kriteriet og ses i sammenheng med andel i forhold til landet.

	LANDET		MOSKENES			Bruk av folketall 1.7.2015	
	Vekt	Antall	Antall	Utgifts- behovs- indeks	Pst. utslag	Tillegg/ fradrag i utgiftsutj kr per innb	1000 kr
0-1 år	0,0055	119 434	12	0,48413	-0,28 %	-136	-147
2-5 år	0,1268	252 867	36	0,68600	-3,98 %	-1 915	-2 062
6-15 år	0,2880	624 443	104	0,80251	-5,69 %	-2 736	-2 946
16-22 år	0,0210	463 560	85	0,88354	-0,24 %	-118	-127
23-66 år	0,0938	2 994 310	594	0,95588	-0,41 %	-199	-214
67-79 år	0,0453	514 829	160	1,49751	2,25 %	1 084	1 167
80-89 år	0,0693	176 493	75	2,04760	7,26 %	3 492	3 761
over 90 år	0,0464	43 584	11	1,21612	1,00 %	482	519
Basistillegg	0,0226	428	1	11,25817	23,18 %	11 150	12 009
Sone	0,0132	20 423 994	3 909	0,92234	-0,10 %	-49	-53
Nabo	0,0132	9 255 496	4 655	2,42326	1,88 %	904	973
Landbrukskriterium	0,0029	1	0	0,42143	-0,17 %	-81	-87
Innvandrere 6-15 år ekskl Skand	0,0083	43 501	5	0,55384	-0,37 %	-178	-192
Norskfødte med innv foreld 6-15 år ekskl Skand	0,0009	43 136	1	0,11170	-0,08 %	-38	-41
Flyktninger uten integreringstillegg	0,0047	137 550	2	0,05255	-0,45 %	-214	-231
Dødlighet	0,0460	31 327	8	1,23050	1,06 %	510	549
Barn 0-15 med enslige forsørger	0,0115	130 341	11	0,40665	-0,68 %	-328	-353
Lavinntekt	0,0062	240 864	49	0,98025	-0,01 %	-6	-6
Uføre 18-49 år	0,0046	87 649	16	0,87960	-0,06 %	-27	-29
Opphopningsindeks	0,0139	208	0	1,13494	0,19 %	90	97
Urbanitetskriterium	0,0177	44 631 326	4 318	0,46616	-0,94 %	-454	-489
PU over 16 år	0,0461	18 564	2	0,51912	-2,22 %	-1 066	-1 148
Ikke-gifte 67 år og over	0,0437	328 412	113	1,65795	2,88 %	1 383	1 489
Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0296	39 202	3	0,39947	-1,78 %	-855	-921
Innbyggere med høyere utdann	0,0188	1 241 076	118	0,45814	-1,02 %	-490	-528
1 Kostnadsindeks	1,0000			1,21216	21,22 %	10 204	10 990

(utklipp fra KS sin prognosemodell)

Eiendomsskatt

Moskenes innførte eiendomsskatt med virkning fra regnskapsåret 2014.

Øvrige inntekter

Budsjettopplegget forutsetter en oppjustering av betalingssetter i tråd med prisstigningen for å unngå at budsjettets inntektsside sakker akterut i forhold til utgiftene. I fjor lå det inne en forutsetning om høyere oppjustering av satsene på noen områder (leie på utleieboliger). På noen andre områder er det ikke lagt inn økning, som f eks vann og avløp (selvkost). Prisstigningen i kommunal sektor er i statsbudsjettet anslått til 2,7 - 3,0 prosent i 2016.

2. Økonomi og sentrale funksjoner

STATUS/UTFORDRINGER

Den økonomiske situasjonen for Moskenes kommune er svært vanskelig. Kommunen har en enorm gjeld, noe som fortsatt har stor innvirkning på handlingsrommet i driften. Dette gjør oss også veldig sårbare for renteøkning. Vi har også en stor utfordring med ressurskrevende brukere som koster mye. Vi har en sterkt svekket likviditet, noe som gjør at vi hele tiden må følge med om vi trenger å oppta mer kassekreditt. I 2015 fikk vi godkjenning fra Fylkesmannen på å øke kassekreditten fra 5 til 15 mill.

For å få en sunn kommuneøkonomi må vi minimere låneopptak/investeringer til et absolutt minimum, redusere driftskostnadene og øke inntektene så mye som mulig.

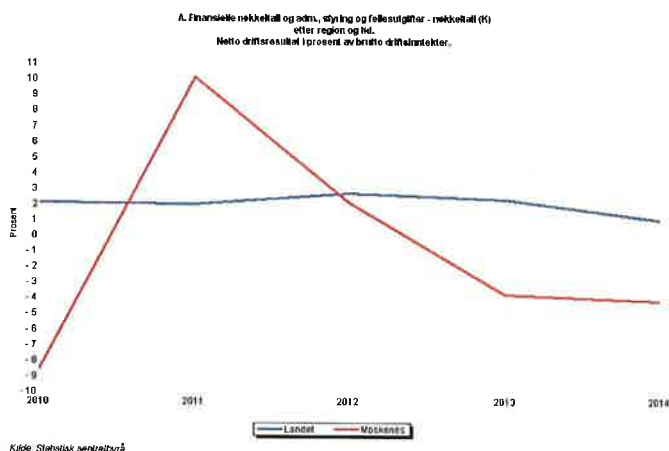
Skatt, ramme og finans/ økonomiske sammenhenger

Ifølge statsbudsjettet vil Moskenes kommune i 2015 få 72 100 000 kroner i skatt / rammetilskudd (frie inntekter). En prosentvis økning fra 2014 på 2,4 %. Det er også blitt sagt at hver kommune må ta stilling til forventet skatteinngang. Lønnsvekst er stipulert til 2,7 % i 2015.

ØKONOMISKE SAMMENHENGER

Utvalgte nøkkeltall

Figur: Netto driftsresultat i % av driftsinntekter (Moskenes målt mot landsgjennomsnitt 2010-14)

Netto driftsresultat viser hvor mye kommunen kan disponere til investeringer og avsetninger etter at løpende driftsutgifter, og renter og avdrag på lån er betalt. Dette nøkkeltallet er et av de viktigste i kommuneøkonomisk sammenheng, da det viser kommunenes handlefrihet. Grafen t.v. viser at Moskenes kommune ligger langt under landsgjennomsnittet fram til 2010.

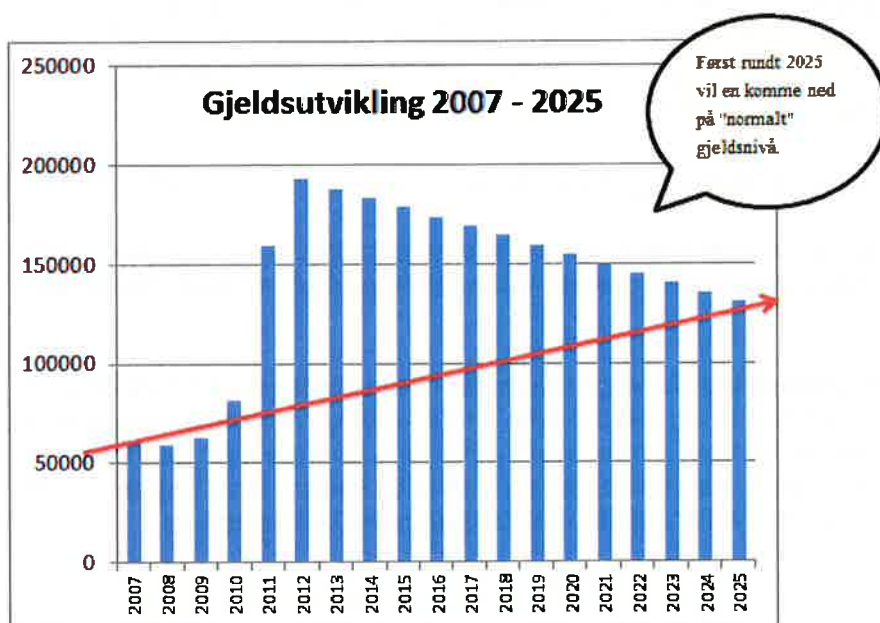
I 2011 ligger vi høyt over landsgjennomsnittet. Årsaken til dette er de høye inntektene kommunen hadde i 2011 på momskompensasjon, samt økt rammetilskudd. Rammetilskuddet økte betraktelig på grunn av innlemmingen av det øremerkede barnehage-tilskuddet og innlagte midler til samhandlingsreformen. Nå er tilskuddet til barnehage innlemmet i rammen, og midlene til medfinansiering er trukket ut.

Tabell 1

Lånegjeld per 31.12 (1.000 kr)	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Videreformidlingslån	19.374	26.834	31.536	27.386	25.995	24.895
Lån til vann- og avløpsformål		5.875	5.729	5.583	5.428	6.178
Samlet Lånegjeld	62.802	81.061	158.937	192.582	187.750	182.282
Gjeldsgrad	1,41	2,29	3,71	4,6	5,7	5,8
Lån ift driftsinntekter	73,3%	94,5%	155%	189%	188%	174%

Fra 2007 til 2012 økte gjelden betraktelig. Gjeldsgrad blir beregnet av samlet gjeld i forhold til kommunens egenkapital. Gjeldsgraden til Moskenes kommune viser at kommunen ikke er i stand pr i dag til å innfri lånene med egenkapitalen. Det betyr at soliditeten er lav, og det svekker kommunens muligheter for videre satsing.

Det er også tatt med en linje for å vise lånegjelden i forhold til brutto driftsinntekter. Brutto driftsinntekter er inkludert alle inntektene, både rammetilskudd, skatt og egne inntekter (salgs- og brukerbetaling). Det er driftsinntektene som skal betjene lånegjelden, noe som gjør det viktig å se på lånegjelden i forhold til de fremtidige driftsinntekter. Statlige myndigheter anbefaler at dette lånenivået ikke overstiger 50 %. Med det store låneopptaket i 2011/2012 ligger kommunen høyt over disse anbefalingene.

Her er tabellen prøvd vist med spesifisert oversikt over fremtidige forpliktelser for å vise hvor vanskelig økonomi Moskenes kommune vil ha i neste økonomiplanperiode :

Tabell 2

Lånegjeld per 31.12 (1.000 kr)	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Lånegjeld Kommunalbanken	79.247	70.871	69.271	67.671	66.071
Lånegjeld KLP inkl VAR	76.467	74.133	71.798	69.464	67.129
Videreformidlingslån	23.232	20.351	19.293	18.228	17.158
Lån spesifisert til vann- og avløpsform	5.145	5.978	5.778	5.578	5.378
Samlet Lånegjeld	178.946	165.355	160.362	155.363	150.358

Denne tabellen viser samlet lånegjeld for Moskenes kommune. Kommunen har hatt lite lån spesifisert til vann- og avløpsformål. Disse tallene er en beregning gjort på siste låneopptak gjeldende avløpsanlegget på Å (2010) og skifte av vannledning ved Rundkulten Hamnøy (2014). Disse lånekosnadene vil innarbeides i selvkostregnskapet. Nedgangen på lån er stor i 2015, da vi innbetalte tidligere bokførte avdrag.

Kommunens tilbud om å videreformidle lån fra Husbanken vises i egen linje. Formidlingslån er en tjeneste med risiko for kommunen. Hvis låntakerne ikke klarer å betjene egen gjeld er det Moskenes kommune som i all hovedsak må dekke tapet.

Ved søknad om refinansiering risikerer vi at pantet/lånet blir høyere enn reell verdi, og konsekvensen når låntaker ikke klarer nedbetalingen er tvangssalg der kommunen ikke får dekning for hele pantet. Vi får heller ikke innfridd hele pantet ved gjeldsordning, verken frivillig eller tvungen. I 2014 er det kommet ny forskrift der det legges vekt på å nå frem til de personene som er vanskeligst stilt på boligmarkedet, men samtidig har økonomisk evne til å betjene lånet.

Låneutvalget vurderer hver enkelt søknad.

Tabell 3

Finanskostnader	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Renter	5.000	4.830	4.660	4.600	4.510
Avdrag	5.800	5.560	5.565	5.570	5.609
Rentekompensasjon	640	720	720	720	720

Deler av lån rentekompenseres fra staten, og vil ikke belaste kommunens frie midler.

Rentekompensasjon er tilskudd fra staten på skole- og svømmeanlegg, kirkebygg og omsorgsboliger/sykehjem. Kompensasjonen gjelder renteutgiftene på lån til disse bestemte formålene.

Det største lånet som gjelder renovering Sørvågen skole og rådhus/helsesenter betaler vi nå avdrag på. Sørvågen skole er nå ferdig, og det ble søkt om utbetaling av rentekompensasjon på slutten av 2014. Denne søknaden kom inn for sent i 2014 for å komme med, men vi vil få rentekompensasjon fra 2015. I 2014 refinansierte kommunen alle lånene uten fastrente, og fikk med det bedre rentebetingelser. Vi får avtale med banken om å betale ned iht minimumsavdrag.

Tabell 4 Kapitalutgiftene i driftsregnskapet har hatt følgende utvikling (tall i mill kroner):

Kapitalutg.	2010	2011	2012	2013	2014
Renteutgifter	1.972	2.269	5.708	5.527	5.688
Renteinntekter	953	1.005	917	842	779
Netto renteutgifter	1.019	1.264	4.791	4.685	4.909
Avdragsutgifter	4.438	3.665	8.389	6.179	4.737
Avdragsinntekter	1.327	1.435	1.885	1.688	1.060
Netto avdragsutgifter	3.111	2.230	6.504	4.491	3.677
Netto kapitalutgifter	4.130	3.494	11.295	9.176	8.586

Fond

Moskenes kommune har etter avlagt regnskap i 2014 et akkumulert merforbruk på kr 17.984.952,18.

Moskenes kommune har kr 11,387 mill som er fordelt på ubundne/bundne driftsfond og ubundne/bundne investeringsfond. Ubundne investeringsfond er ikke bundet til noe bestemt bruk, men de midlene kan bare brukes i investeringsregnskapet.

For å tilstrebe seg litt mer handlingsrom og ha buffer på uforutsette utgifter må vi prøve å nå et driftsresultat som er positivt. Det anbefales et driftsresultat på 3 % (ca.3 mill kroner), et mål vi må utsette frem til tidligere merforbruk er dekket inn.

Statsbudsjettet 2016

Tabell 5

Skatt og Ramme	2015	2016	2017	2018	2019
Rammetilskudd	47.777	47.375	46.804	46.791	46.778
Skatter	23.844	24.745	24.745	24.745	24.745
Eiendomsskatt	2.600	5.250	6.125	6.125	6.125
SUM RAMMETILSKUDD OG SKATT	74.021	77.370	77.674	77.661	77.648

Sterkt svekket likviditet

Med driftsunderskudd og tidligere bruk av disposisjonsfond viser oversikten at likviditeten er sterkt svekket i Moskenes kommune.

Moskenes kommune har innvilget kassakreditt på kr 5 mill, og et vedtak godkjent hos Fylkesmannen på kassakreditt opp til kr 15 mill.

Tabell 6

Likviditet	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bankinnskudd, fondsandeler	21.816	23.344	31.995	31.607	25.175	9.779
- Skattetrekkkonto	1.936	1.942	1.948	1.956	1.961	1.961
Disponible bankinnskudd	19.880	21.402	30.047	29.651	23.214	11.740
herav bundet opp i:						
Bundne driftsfond	4.157	5.002	5.226	5.949	8.851	7.318
Bundne investeringsfond	6.435	7.397	5.497	905	1.210	1.210
Ubrukte lånemidler	3.014	14.643	29.109	30.381	29.585	19.159
Sum bundne midler	13.606	27.042	39.832	37.235	39.646	27.687
"Frie" bankinnskudd	6.274	-5.640	-9.785	-7.584	-16.432	-15.947

Arbeidskapital er differansen mellom [omløpsmidler](#) og [kortsiktig gjeld](#) i balansen. Ved siden av [anleggsmidlene](#), slik som maskiner og inventar, anses dermed arbeidskapitalen som en del av driftskapitalen. Den er, i likhet med "frie" bankinnskudd, en oversikt over likviditeten i

kommunen. På disse to oversiktene vises det tydelig at det er de ubrukte lånemidlene og kassakreditt som gjør at Moskenes kommune løpende betaler sine betalingsforpliktelser. Moskenes kommune budsjetterer med premieavvik, men håper på sikt å få det ut av budsjettet.

Tabell 7 Utestående fordringer

Utestående fordringer	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Kommunale krav	4.096 '	1.639 '	1.084 '	2.219 '	676 '	2.926'

Restanser på kommunale krav har vært et prioritert område. Den kraftige økningen i 2014 skyldes at vi tok i bruk Komtek ifm eiendomsskatten. Vi hadde en del problemer ift faktureringen av 2. termin kommunale avgifter, så derfor fikk disse forfall i januar 2015.

Tabell 8 Utestående skattekrav

Utestående krav	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Skatt	4.294 '	8.951 '	8.197 '	5.334 .	3.290 '	2.963'

Pr oktober 2015 er uforfalte skattekrav kr 2.968 '.

Oversikt over viderefremidlingslånene er dårlig tilbake i tid, men Lindorff overtok innfordringen i 2009 og der er restansene også gått merkbart ned:

År	Hovedstol	Sum restanser
2009	11.575.456,00	480.377,46
2010	14.955.364,13	280.819,63
2011	16.342.039,25	155.338,82
2012	15.940.274,31	119.717,00
2013	15.767.735,00	77.827,87
2014	18.034.416,08	97.946,56

Tabell 9 SAMMENDRAG AV FINANSIERINGSFUNKSJONENE

I et kommuneregnskap vises inntekt med negativt fortegn og utgifter med positivt fortegn. Her blir premieavviket inntektsført med bakgrunn i beregninger gjort av aktuarer om hvor store kostnader som skal belastes regnskapet ift betalt premie.

ØKONOMIPLAN 2014 - 2017 (1.000 kr)		R 2104	B 2015	B 2016	B 2017	B 2018	B 2019
Funksjon	170 PREMIEAVVIK						
10901	PENSJON KLP	-2.458	-363	-2.867	-2.867	-2.867	-2.867
10902	PENSJON STATENS PENSJONSKASSE	307	87	148	148	148	148
10990	ARBEIDSGIVERAVGIFT	-110	-14	-139	-139	-139	-139
	Sum: Premieavvik	-2.261	-290	-2.858	-2.858	-2.858	-2.858
Funksjon	171 AMORTISERING PREMIEAVVIK						
10901	PENSJON KLP	290	641	693	1102	1512	1922
10902	PENSJON STATENS PENSJONSKASSE	-46	-81	-93	-114	-135	-157
10990	ARBEIDSGIVERAVGIFT	12	29	31	50	65	90
	Sum: 171 AMORTISERING PREMIEAVVIK	256	589	631	1.038	1.442	1.855

Pensjon

Selskapene har varslet følgende premiesatser for pensjonen neste år. Det gjøres oppmerksom på disse tallene er inkludert arbeidstakers andel.

Tabell 10 Premiesatser pensjon

Forsikringsselskap	Premie 2014	Premie 2015
SPK	14,25%	13,15%
KLP- sykepleiere	24,20%	20,59%
KLP- fellesordningen	17,91%	22,28%
KLP- folkevalgte	38,84%	0

KLP har valgt å avslutte den gamle pensjonsordningen for folkevalgte. Moskenes kommunestyre valgte å videreføre ordningen med at de folkevalgte ble overført til fellesordningen med de modifikasjonene som KLP la opp til.

ØKONOMIPLAN (1.000 kr)		B 2015	B 2016	B 2017	B 2018	B2019
Funksjon	860 AVSKRIVNINGER					
19900	MOTPOST AVSKRIVNINGER	-6.256	-6.185	-6.114	-6.043	-5.972
	Sum funksjon: 860 AVSKRIVNINGER	-6.256	-6.185	-6.114	-6.043	-5.972

Moskenes kommune vil ikke klare å dekke inn noe av tidligere merforbruk i 2015. Det betyr at vi ikke vil klare å følge den planen som tidligere er godkjent, og vi må jobbe videre med å få driften i balanse.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: Få et positivt netto driftsresultat, med midler til styrket likviditet og avsetning til investering				
Iverksette tiltak som øker inntektene og reduserer kostnader i kommunen	X	X	X	X
Mål 2: Redusere avvik mellom budsjett og regnskap for både driftsfunksjoner og finansiering				
Utarbeide sikrere prognoser	X	X	X	X
Jevnlig rapportering fra enhetene til rådmannen, og videre til politisk nivå	X	X	X	X
Kun forhold som ikke kunne vært kjent ved utarbeidelse av budsjett, tas inn i budsjettrevisjoner	X	X	X	X
Mål 3: Stanse vekst i lånegjeld, og på sikt å redusere kommunens gjeldsbelastning (låneopptak i andel av nedbetaling av gjeld)				
Sette av tilstrekkelige midler til vedlikehold		X	X	X
Mål 4: Redusere utestående fordringer				

(både på skatt og kommunale krav)				
Informasjon eksternt (nettsider, media, mv) om konsekvenser for kommunene og for den enkelte av å ikke betale	X	X	X	X
Kvalitetssikring av innfordringsprosessen	X	X	X	X
Sørge for rettidig fakturering av alle kommunale krav	X	X	X	X
Kvalitetssikre at kommunen får inn alle refusjoner og tilskudd en har krav på.	X	X	X	X

3. Administrativ styring og støtte

3.1 Rådmannen

Moskenes kommune har budsjettert i 2016 med totalt 96,20 årsverk (inkl. Sørvågen barnehage).

Ettersom Moskenes kommune er innskrevet i ROBEK registeret skal Fylkesmannen årlig godkjenne kommunenes årsbudsjett og økonomiplan. I tillegg skal det politisk vedtas en **Forpliktende plan** som skal bidra til at kommunen igjen får kontroll over økonomien. Etter budsjettvedtaket for 2014 søkte vi kommunal og moderniseringsdepartementet om godkjenning for å fordele tidligere underskudd over flere år. Vi fikk godkjenning, men med et større akkumulert underskudd ser det ikke ut til at vi skal greie å holde denne planen. Dette gjør situasjonen enda mer krevende.

Vi legger inn i forslaget en økning i satsene på eiendomsskatt på 2 promille, som er maksgrensen for hvor mye vi kan øke.

Stipulert inntekt Eiendomsskatt

2015 (4 ‰)	2016 (6 ‰)	2017 (7 ‰)	2018 (7 ‰)
3 500 000	5 250 000	6 125 000	6 125 000

Realistisk budsjett

For å unngå sprekke på fastlønnspostene har rådmannen i forslag til årsbudsjett lagt inn i en lønnsvekst på 2,7 % fra mai 2016. I 2016 er det hovedoppgjør.

Rådmannen vil understreke at budsjettet er stramt og det er ikke rom for ekstraordinære utfordringer. Budsjettet for 2016 er derfor kuttet ned til kun det mest nødvendige. Rekruttering inn i ledige stillingshjemler skal vurderes nøye. Rådmannen vil bringe problemstillingen inn for administrasjonsutvalget. Redusert innkjøp- og ansettelsesstopp skal ikke gå på bekostning av liv og helse.

3.2 Økonomiavdelingen

STATUS/UTFORDRINGER

Økonomiavdelingen har ingen vakanser. Vi øker kompetansen gjennom erfaring hver dag. Vi savner fortsatt noen til å kunne utøve kontrollerfunksjonen, da det er lite internkontroll pr

dags dato. Alle i sentraladministrasjonen står på for å kunne løse oppgavene på best mulig måte.

Økonomiavdelingen, og spesielt skatteoppkrever har fått mange omfattende oppgaver tilført sitt kontor ifm innføringen av eiendomsskatt. Disse oppgavene tar mye tid, og gjør at skatteoppkrever har stort arbeidspress.

MÅL OG TILTAK

	2015	2016	2017	2018
Mål 1: At den enkelte tilegner seg nok kunnskap til å kunne utføre en god jobb.	X	X	X	X
Mål 2: Å få på plass og bruke klare rutiner som vil gjøre hverdagen enklere	X	X	X	X

3.3 IKT

Samarbeidsprosjektet for hele Lofoten på IKT- området er over. Det har ikke kommet noe videre ut av det, og per nå fortsetter Moskenes kommune det samarbeidet som vi har hatt med Vågan.

Acos Websak ble oppgradert i 2015. I 2016 skal økonomisystemet Agresso oppgraderes eller skiftes. Hva som skjer er usikkert, men vi har stipulerte utgifter på oppgradering fra IKT Vågan. Gericamultidose og andre digitaliseringsprosjekt er også tatt med.

For fremtiden må en regne med økte kostnader på IKT- området.

3.4 Kirkelig fellesråd

Moskenes kirkelige fellesråd er delt inn i 4 ansvarsområder:

Administrasjon: Utgifter til drift av fellesråd, administrasjonskostnader og lønn til kirkeverge og 30 % av lønnskostnadene til menighetssekretær, som refunderes til Flakstad fellesråd. Godtgjørelser og opplæring av rådsmedlemmer.

Kirke: Drift av to kirker, utgifter til aktiviteter i kirken gudstjenester, vigslor og begravelser. Lønn til kontor og kirketjener. Inntekter ved utleie til konserter og brukerbetaling.

Kirkegårder: Drift og vedlikehold av 5 kirkegårder. Lønn til graver/kirkegårdsarbeider, leie av gravtjenester/snørydding. Inntekter ved festeavgifter og brukerbetaling.

Annen kirkelig virksomhet: Barne- og ungdomsarbeid, konfirmantundervisning, markering av 50-års konfirmanter, diakonalt arbeid, lønnsutgifter til diakon. Får refundert 50 % av lønnskostnadene fra staten.

I budsjettforslaget er det lagt inn en prosentvis økning på ca 3%, slik at tilskuddet settes til 1,060 mill kr. Fellesrådet har på sine side bedt om 1,275 mill kr, kfr vedtak i Fellesrådet i sak 29/15. I tillegg ber de om økte ressurser til gjerde/port ved Reine kirkegård og økt tilskudd til sommerhjelp ved kirkegårdene i Moskenes. Vedtaket fra kirkelig fellesråd vedlegges kommunebudsjettet.

3.5 Barnevernet

Barnevernet er både en organisatorisk og økonomisk utfordring for kommunen. Moskenes kommune kjøper tjenester i et vertskommunesamarbeid med Flakstad (Værøy og Røst). Avtalen med Værøy og Røst er sagt opp med virkning fra 01.01.2016, og fra denne dato står bare Moskenes tilbake sammen med Flakstad. Det er iverksatt arbeid for å få ny avtale der flere kommuner (primært Vestvågøy, men også Vågan) inngår. På budsjettet 2016 gjøres ingen økonomiske omdisponeringer i forhold til 2015.

Moskenes kommune har for tiden barn plassert i fosterhjem, og noen får hjelp med avlastning/besøkshjem. Herunder også utgiftsdekning. Barneverntjenesten følger opp

ungdom i egen bolig. Slik oppfølging er et samarbeid mellom NAV, OT (oppfølgingstjenesten), SLT (samordning av lokale kriminalitetsforebyggende tiltak), bedrift og barnevern. Samarbeidet med NAV reduseres når ungdommen får lærlingkontrakt med bedrift, men samarbeidet med de andre etatene fortsetter.

Tiltak i hjemmet er en samlepost. Her gis dekning for plass i barnehage, plass i SFO, økonomisk tilskudd til fritidsaktiviteter, innkjøp av utstyr til aktiviteter, tilskudd til etablering i egen bolig for skoleungdom m.m. Budsjettet er satt opp på erfaringstall fra 2014.

3.6 Prosjekter

Moskenes kommune har per dato to sentrale prosjekter gående hvor kommunen mottar eksterne lønnsmidler. Det toårige Nasjonalparkprosjektet avsluttes formelt i februar 2016, og saken går nå inn i sentral behandling i regi av Miljødirektoratet (senere departementet). «Planprosjektet» løper egentlig ut per mai 2016, men kjøres videre så lenge midlene fra fylkeskommunen strekker til.

4. Politisk styring og kontrollorganer

I forhold til forbruk i 2015 har budsjettet til politisk aktivitet økt noe. Politisk involvering i budsjettarbeidet er viktig og derfor anbefaler rådmannen at budsjettprosessen begynner tidligere i 2016. Økningen skyldes at ordfører er økt fra 80% til 100% stilling.

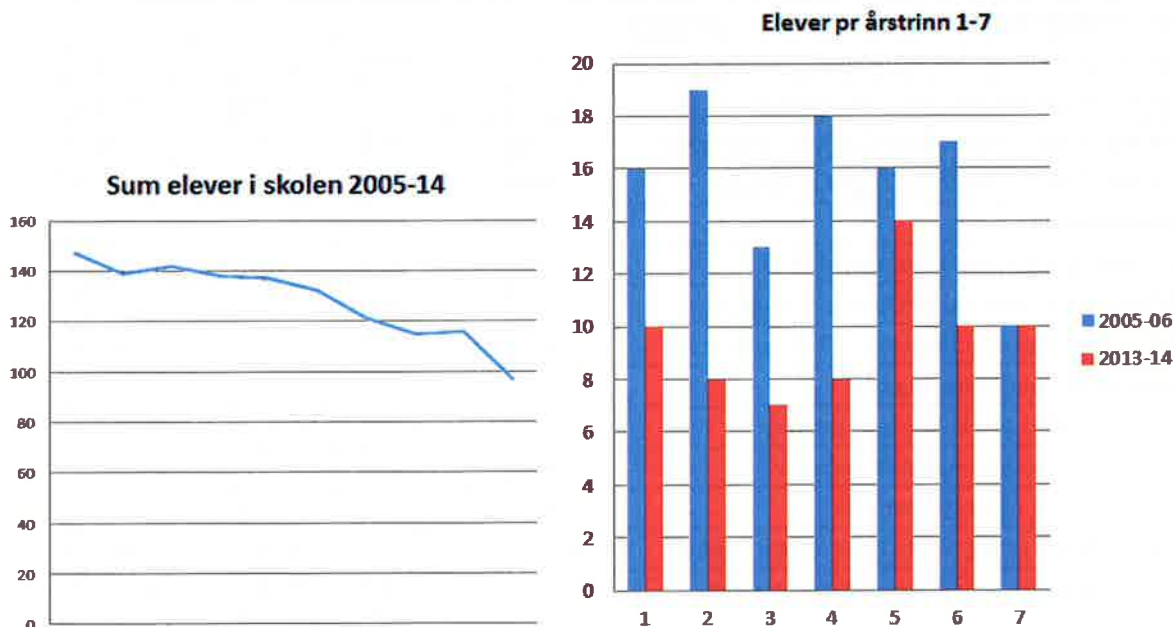
Kontrollutvalgets budsjettforslag, (og kontrollutvalgsekretariatets) ligger vedlagt kommunebudsjettet.

5. Sektor Oppvekst og kultur

Fra tidligere ligger det en føring om at Oppvekstetaten er avhengig av at alle som jobber innen oppvekst, får til en god samordning for å kunne gi barn og unge de kommunale tjenester de har krav på. Derfor er det særdeles viktig at det er godt samarbeid mellom alle som har barn og unge som sin målgruppe.

Til tross for flere innvandringsbarn / tilflyttere, har vi et synkende barnetall. Elevtallet i skolen er nå under 100. Det betyr gjennomsnittlige årskull på 9-10. Prognosene framover tilsier ikke en endring på dette området.

Når elevtallet går ned så vil kommunen motta mindre penger gjennom rammeoverføringene, fordi hver enkelt grunnskoleelev påvirker ressurstilgangen.

Diagrammet over til høyre viser forskjellen i årskull mellom skoleåret 2005-2006 og 2013-2014. På de første årstrinnene i skolen er det noen kull som er halvert i denne tidsperioden.

I Økonomiplanperioden legges til grunn at elevtallet forblir på omtrent samme nivå som skoleåret 2015/16; ca 95.

5.1 Tjeneste: Grunnskole

STATUS/UTFORDRINGER

Grunnskolen har mange utfordringer i hverdagen. Til tross for nedgang i elevtallet, har vi de siste årene fått flere elever med behov for spesialpedagogiske tiltak i tillegg til fremmedspråklige elever. Dette er krevende både pedagogisk og økonomisk. Største utfordring nå er å skaffe pedagogisk personell når "akutte" tiltaksbehov oppstår.

Sørvågen skole har vært omorganisert flere ganger etter hvert som elevtallet har sunket. Med utsikter til at elevtallet permanent vil ligge under 100 i den nærmeste tiden så er utfordringen for kommunen å tilpasse driften i forhold ressursene.

Det er fra skolen påpekt at det er uheldig med strukturering slik en får fådelt (sammenslåtte klasser) på årstrinnene, særlig over 7. klasse.

Det påpekes at de forslåtte kutt i oppvekstsektoren er lite forsvarlig og til dels går utover de svakeste. Sammenslåing av klasser, færre timer til tiltakselever og generelt mindre lærertid til

den enkelte. Slike endringsprosesser med stadige kutt og nedbemanninger gjør at ansatte blir frustrerte og slitne.

Etter vedtak i kommunestyret i juni 2015 ble skolestrukturen justert for skoleåret 2015/16, til undervisning alle ukedager.

Grunnskolen i Moskenes merker seg ikke ut med høyere driftskostnader enn sammenlignbare kommuner, bortsett fra omfanget av spesialundervisning der kommunen har en svært høy andel av elever som får slik undervisning.

Nøkkeltall for grunnskolesektoren – statistisk sammenligning

	Moskenes	Kostragruppe	Nordland	Landet uten Oslo
Netto driftsutgifter grunnskolesektor per innbygger				
Nto dr utg grunnskole, per innbygger	13 711	16 818	13 236	12 291
Nto dr utg til grunnskole (202), per innbygger	9 533	12 893	10 599	9 843
Nto dr utg til skolefritidstilbud (215), per innbygger	240	358	267	175
Nto dr utg til skolelokaler (222), per innbygger	3 938	3 143	2 137	2 027
Skolefritidstilbud				
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO	36,1	48,1	51,2	60,3
Andel elever i kommunal SFO med 100% plass	92,3	38,6	52,6	55,2
Andel av 6 åringer som fortsetter i SFO andre året	100,0	97,7	91,4	95,0
Produktivitet / enhetskostnader				
Lønnsutgifter til grunnskolesektor, per elev	92 430	119 127	91 081	80 645
Dr utg til undervisningsmaterieil, per elev	849	2 158	1 486	1 378
Dr utg til inventar og utstyr, per elev	511	1 196	865	840
Korrigerte brutto dr utg til SFO, per komm. bruker	38 526	28 772	28 061	25 631
Korrigerte brutto dr utg til skolelokaler, per elev	38 218	27 446	17 259	15 232
Personell				
Andel avtalte årsverk i grunnskolesektor	22,6	19,8	23,9	25,0
Andel lærere som er 40 år og yngre	6,7	35,5	35,9	41,3
Andel lærere som er 50 år og eldre	80,0	37,1	34,3	33,3
Andel lærere som er 60 år og eldre	26,7	11,5	11,1	12,2
Andel lærere i heltidsstilling	53,3	59,3	67,1	62,2
Andel lærere med universitets-/høgskoleutdanning og pedagogisk utdanning	80,0	85,0	86,6	87,1

(Kilde: SSB, kostragr er kommuner som er sammenlignbare med Moskenes)

Det er ellers verdt å merke seg at Moskenes har høyere kostnader til skolelokaler enn andre kommuner.

Ellers er skolens oppgave å følge opp alle elever og gi dem den undervisning de har krav på. Målet er også å gjøre det bra på nasjonale prøver. Her bør målet være å ligge høyst i Lofoten. Skolen går nå over fra Ny Giv (opplegg for 10.kl) til den nye satsingen som kalles UIU/ungdomsskole i utvikling. Her er det bestemt at hele skolen skal være med da lærere ofte blir benyttet så vel på lave som på høyere klassetrinn.

Skolen har store utfordringer, folk er slitne og rektor er særdeles bekymret for utviklingen og hvor lenge han kan stå i stillingen under de stadige endringer og nedskjæringer som skolen må gjennom.

Det er nå planlagt at Moskenes kommune skal delta i det sentrale prosjektet «Veilederkorpset» som tar sikte på å gi bistand og støtte i skolens kvalitetsarbeid.

Det legges opp til svømmeundervisning i 4 mnd i 2016, altså tilsvarende som i 2014. Det betyr ca to måneder før jul og to måneder på vinteren. Rådmannen foreslår at barn og unge som leier basseng/gymnastikksal ikke skal betale vederlag når aktiviteten foregår i regi av idrettslag og foreninger som har barn og unge som målgruppe.

TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: "UIU" Ungdomsskole i utvikling.	x	x	x	X
Mål 2: Deltakelse på YOU-messa for 9. og 10.	x	x	x	x
Mål 3: Handlingsplan mot mobbing	x	x	x	x

5.2 Tjeneste: Barnehage

STATUS/UTFORDRINGER

Moskenes kommune overtok fra 1. februar 2015 driften av Sørvågen barnehage (oppfølging av vedtak fra budsjett 2014), og kommunen driver nå to barnehager under felles administrativ ledelse.

Det er iverksatt ekstra tiltak for barnehageåret 2015/16 for å sikre at kommunen oppfyllet lovkravene om tilbud til alle «ettåringer». Etter prognosene vil det ikke være behov for dette tilbudet utover inneværende barnehageår.

Det forventes også at det frigjøres plasser ved at barn fyller 3 år i løpet av driftsåret, og at inntak fra venteliste gjøres fortløpende fra januar 2016.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: Ivareta lovkrav om barnehagedekning	X	x	x	X
Mål 2: Vurdere barnehagestruktur	X			

5.3 Tjeneste: Kulturskole

STATUS/UTFORDRINGER

Kulturskolen var gjennom store deler av perioden 2013-15 vært preget av usikkerhet omkring tilbud og lærekrefter. I skoleåret 2013-14 har det vært forsøk med å kjøpe tjenester fra andre kommuner, mens tilbudet ble redusert i skoleåret 2014/15. Fra 1. august 2015 er kulturskoletilbudet re-etablert og målet er at kommunen skal opprettholde kulturskoleaktiviteten som egen enhet.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: Drift av kulturskolen	x	x	x	X

5.4 Tjeneste: Reiseliv

STATUS/UTFORDRINGER

Reiselivsnæringen er svært viktig for Moskenes kommune. Som største næringsvirksomhet etter fiskeri er reiselivet en viktig bidragsyter for arbeidsplasser/skatteinntekter og aktivitet i kommunen.

Sommeren 2015 ble turistinformasjonen drevet i regi av privat aktør gjennom avtale med kommunen. Det er i kommunestyrevedtak forutsatt at turistkontoret skal flyttes tilbake til ferjeleiet på Moskenes, primært fra sommeren 2016. Drift av kommunalt turistinformasjonskontor er forutsatt på samme nivå som tidligere, dog er dette avhengig av etableringen av kontor i nye lokaler å ferjestedet Moskenes er ferdig til juni 2016.

5.5 Tjeneste: Kulturaktiviteter med kommunestøtte

STATUS/UTFORDRINGER

På dette området er det ikke lagt opp til videre satsning fra kommunens side i 2016.

5.6 Tjeneste: Voksenopplæring

STATUS/UTFORDRINGER

Behovet for opplæring av fremmedspråklige fikk en dramatisk nedgang i løpet av 2013. Norsk kurs og kurs i samfunnskunnskap er avviklet med kun en handfull personer, og fra oktober 2013 la vi midlertidig ned driften og overførte den ansatte til skolen.

I 2015 har situasjonen ikke endret seg vesentlig, og en legger dette til grunn også for budsjettåret 2016.

"Følgende grupper har ikke rett til gratis opplæring, men har plikt til å gjennomføre lovpålagt opplæring i norsk og samfunnskunnskap:

- *Arbeidsinnvandrere utenfor EØS/EFTA-området*
- *Familiegjenforente med arbeidsinnvandrere utenfor EØS/EFTA-området*

Det er kun personer mellom 16 og 55 år som har plikt til å delta i opplæringen.

Følgende grupper har verken rett eller plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap:

- *Midlertidig oppholdstillatelse som ikke danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse (eks. student, au pair osv)*
- *Opphold etter EØS/EFTA-regelverket*
- *Nordiske borgere*
- *Norske borgere*

Dette betyr at kommunen ikke har ansvar for å tilrettelegge for norskundervisning for disse gruppene".

Ettersom kommunen skal gjennomføre prosjekt med bosetting av flyktninger 2016-17, så forventes at voksenopplæringstilbudet må vurderes på nytt; i alle fall fra aktuelt tidspunkt for bosetting høsten 2016.

5.7 Tjeneste: Bibliotek

STATUS/UTFORDRINGER

Etter Forpliktende Plan skulle stillingen som biblioteksjef reduseres fra 50 % til 25 % i 2014. Formannskapet vedtok i august 2015 å effektivere dette, og stillingen er høsten 2015 utlyst, og det skal ansettes bibliotekar med tiltredelse primo 2016.

Reduksjonen vil medføre at biblioteket bare blir åpent en gang pr. uke.

6. Sektor Helse og Omsorg

ETATSJEFENS INNLEDNING

Helse og omsorg berører alle i lokalsamfunnet enten vi er ung eller gammel, helsen er den enkeltes bærende ressurs gjennom livet. Kommunen har ansvaret for alle innbyggerne og det er en politisk målsetting at alle skal få den hjelp de trenger når de trenger den. Det gir store forventninger og utfordringer til kommunens helsetjenester.

Regjeringen legger vekt på kultur, aktivitet og trivsel som helt sentrale og grunnleggende elementer i et helhetlig omsorgstilbud, slik at den enkelte får mulighet til en aktiv og meningsfull tilværelse i fellesskap med andre.

Moskenes kommune må ha som mål å fremme folkehelse og trivsel samt gode sosiale og miljømessige forhold, og søke å forebygge og behandle sykdom skade eller lyte.

Folkehelse skal være en viktig faktor i forebygging, og det krever samhandling mellom alle tjenesteområder i Moskenes samt at den frivillige sektor engasjeres i arbeidet.

Omsorgsenhetene har tilpasset aktivitetsnivået med totalt reduksjon på ca.10 årsverk etter budsjettvedtak for 2013/14. Dette har vært svært krevende og tilbakemeldinger fra avdelingene er at det medfører slitasje på personalet. Det rapporteres om stress og tidspress særlig fra sykehjemmet.

Samhandlingsreformen

Kommunen har fått vesentlig større utfordringer gjennom samhandlingsreformen. Det erfarer stadig at utskrivningsklare pasienter krever mer omfattende oppfølging og behandling i hjemmet og på korttidstilbudene enn tidligere. Særlig gjelder dette brukere i siste fase av livet, og som ønsker å avslutte livet i eget hjem, og her synes hjemmesykepleien å være et minst like viktig satsningsområde. Skal hjemmesykepleien settes i stand til å mestre en målsetting om å arbeide mer forebyggende, hindre unødvendige innleggelser på sykehus, og i tillegg til å sikre gode pasientforløp ved utskrivning vil det være vesentlig at tjenesten sikres tilstrekkelige ressurser, utvikler nødvendig kompetanse, har riktig utstyr, gode systemer og rutiner for å kunne sikre forsvarlighet og gode tjenester.

De jevnlige utfordringene knyttet til samhandlingsreformen krever fortsatt effektiv samhandling mellom enhetene og de ulike nivåene for god ressursutnyttelse og gode tjenester. Det oppleves at spesialisthelsetjenesten legger økt press på kommunen når det gjelder hurtige vurderinger og avgjørelser knyttet til utskrivningsklare pasienter. Dette kan gå på tvers av samhandlingsreformens hensikt om gode pasientforløp og fordrer økt kapasitet for ivaretagelse av begge faktorer.

Som tidligere år har vi ikke liggedøgn på ferdigbehandlede pasienter.

Kommunalt øyeblikkelig hjelp døgn tilbud

Et av samhandlingsreformens sentrale mål er å redusere antall sykehusinnleggelser, og gi innbyggerne helsetjenester der de bor. Etablering av øyeblikkelig hjelp døgntilbud i kommunene er et viktig virkemiddel for å få til dette. Moskenes kommune har valgt å inngå samarbeide med Flakstad og Vestvågøy om et slikt tilbud. Det er etablert et tilbud med tre senger ved Vestvågøy sykehjem.

Fra 2016 får vi ikke øremerkede tilskudd til drift av KAD fra Stat/NLSH HF, midlene er nå lagt inn i ramma (som frie midler) til kommunene f.o.m.2016)

Området omfatter følgende enheter:

Institusjonsomsorgen:

Moskenes sykehjem - og rehabiliteringssenter - 16 sykehjemsplasser.

Storkjøkken, Vaskeri og Renhold.

Hjemmebasert tjeneste er samorganisert i sykehjemmet, har ca.40 - 50 brukere, har ansvar for serviceboligen på Reine med 6 leiligheter, eldreboliger på Sørvågen og på Reine med til sammen 6 leiligheter samt boenheter på avd.C på sykehjemmet. Har ansvar for hjelpemiddelformidling som er en videreformidling av hjelpemidler fra det sentrale lageret i Bodø, samt utlån av kommunale hjelpemidler ved kortvarig behov (under 2 år). Demenskoordinator ligger under dette området.

Psykatri/Rus/PU tjenesten:

Serviceboligen på Sørvågen med 6 leiligheter. Hjemmeboende brukere.
Ressurskrevende brukere

Fysioterapi

Kommunen kjøper tjeneste og har avtale med privat drevet fysioterapeut.

Helsesøstertjenesten og kommunelege

Støtte kontakt, omsorgslønn og BPA (brukerstyrt personlig assistent)

Hovedutfordringer

- ⇒ Økonomi/reduksjon i bemanning
- ⇒ Samhandlingsreformen
- ⇒ Tverretattlig samarbeid spesielt med tanke på det forebyggende helsearbeidet.
- ⇒ Flere aleneboende brukere
- ⇒ Økende antall brukere med komplekse behov
- ⇒ Økende antall barn og unge i risikosonen for livsstils sykdommer
- ⇒ Høyt sykefravær
- ⇒ Fokus på kompetanse.
- ⇒ Stort behov for helsefagarbeidere/sykepleiere
- ⇒ Tjenestetilbudet

Det vært lagt opp til et utvidet og mer systematisk samarbeid mellom avdelingene. Et forsterket samarbeid på tvers forventes å gi en effektivitetsgevinst, men også bedre kvalitet på tjenestene ettersom dette også vil gi større muligheter for mobilisering og deling av kompetanse mellom avdelingene. Samarbeid om kompetanse vil være særlig viktig i de tilfellene det er behov for spisskompetanse. Dette er allerede et økende behov som følge av samhandlingsreformen.

Kvalitetsheving på områdene dokumentasjon, samhandling, informasjonsflyt og registreringer/ internkontroll gir utfordringer når dette sees i sammenheng med et økende antall søknader som skal behandles

I hjemmesykepleien vil det arbeides videre med å samordne rutiner, prosedyrer og systemer på områder der dette vurderes som hensiktsmessig, bl.a. rapportsystemer.

Riktig dimensjonering av korttids - og langtids plasser på institusjonen er viktig, sett i relasjon til døgnbemannede omsorgsboliger, hjemmebaserte tjenester og rehabiliteringstjenesten. Fra mars 2013 har Avdeling C vært i drift som botilbud til brukere som har et ekstra behov for hjelp, men ikke sykehjemsplass.

Antall utlån av hjelpemidler er økende og økt tidsbruk til vedlikehold av disse.

Behovet for Koordinerende enhet er fortsatt aktuelt. Dette betyr behov for koordinering, tverrfaglig samarbeid og individuell plan.

Kompetanse:

Omstillingstakten i Moskenes kommune og samfunnet generelt er meget høy. Lønnsmessig vil kommunen fortsatt ha problemer med å konkurrere med det private næringsliv, og kampen om arbeidskraften vil fortsatt være viktig for kommunen i tiden fremover. Moskenes kommune vil derfor satse på å skape gode og stimulerende arbeidsplasser, hvor det gis muligheter for faglig utvikling.

Enhetens behov for utvikling og kompetanseheving vil sannsynligvis vise seg å være større enn det finnes økonomiske midler til. Noen hovedområder vil derfor måtte prioriteres, så som samhandlingsreformen, pleie og omsorg og demenstilbud. Som kjent vil Moskenes kommune i likhet med andre kommuner, også ha store rekrutteringsutfordringer fremover, spesielt innen pleie og omsorg. Tiltak som kan sikre fremtidig rekruttering må prioriteres.

Praksis med at personell arbeider på tvers av avdelinger i sykehjemmet, hjemmesykepleien og mellom korttidstilbud og hjemmesykepleie skal videreutvikles og settes mer i system.

Rekruttering:

Som nevnt ovenfor, står kommunene ovenfor store rekrutteringsutfordringer fremover. Kommunen satser derfor aktivt på flere områder som ser ut for å ha størst potensial for å sikre tilstrekkelig tilgang på arbeidskraft:

- omdømmebygging
- rekruttere unge og nyutdannede
- beholde arbeidskraften, redusere sykefravær og deltid
- benytte arbeidskraftreservene
- økt bruk av teknologi og mer effektiv organisering
- økt kompetanse i tjenestene

Meldingsløftet

Elektronisk samhandling med alle omsorgstjenestene innad i kommunen og med sykehuset ble gjennomført i løpet av 2014. I løpet av 2015 er også de andre sykehusene i helseforetaket kommet med. Det innebærer at informasjonsutvekslingen knyttet til innleggelse og utskrivninger i all hovedsak skjer elektronisk. Legekontoret er også knyttet opp mot dette.

Sykefravær:

Fokus på sykefravær har to viktige dimensjoner: Den ansattes helse og trivsel på arbeidsplassen, og det økonomiske aspektet ved høye kostnader til innleie av vikarer, ekstrahjelp og bruk av overtid.

Det er utarbeidet ny handlingsplan for Inkluderende Arbeidsliv (IA). Tillitsmannsapparatet vil spille en aktiv rolle i trepartsarbeidet med det inkluderende arbeidsliv. Administrasjonen håper også at arbeidet som er satt i gang med OU prosjektet vil være med å sette etaten enda bedre i stand til å fokusere på en tettere dialog med medarbeiderne, finne årsakene til kort- og langtidsfraværet og sette inne alle mulige tiltak overfor den enkelte så tidlig som mulig for å unngå fravær fra arbeidsplassen. Hensikten er også å følge med de oppgaver som IA – avtalen pålegger arbeidsgiverne.

Korttidsfraværet i organisasjonen må også sees på for å kunne redusere det psykososiale fraværet. Forskning har vist at 35 % av sykefraværet i Norge er psykososialt fravær, og det vil være grunn til å tro at dette resultatet også er gjeldende her.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: Gjennomføre samhandlingsreformen/meldingsløftet	X	x	x	X
Mål 2: Fokus på sykefravær	X	x	x	X
Mål 3: Kompetanseheving for å sette fagpersonell i stand til å møte nye fremtidige utfordringer.	X	x	x	X

6.1 Tjeneste: Kommunelege

STATUS/UTFORDRINGER

Tjenesten skal spre opplysning og øke interessen for hva den enkelte selv kan gjøre for å fremme egen trivsel og sunnhet. Det skal sikres best mulig kvalitet på kurative helsetjenester samtidig som vi har god tilgjengelighet til tjenesten.

Området helsetjenesten består av legetjenesten, smittevern og miljørettet helsevern.

Legetjenesten utøves gjennom Reine kommunale legesenter og Legevakta er lokalisert til Lofoten Sykehus, Gravdal. Dette er en interkommunal legevakt i samarbeid med Flakstad kommune og Vestvågøy kommune.

Det ble i 2015 ansatt kommunelege 2, til dette mottok vi tilskudd fra Helsedirektoratet-.

Kommuneoverlegen har hatt permisjon i 2015, og sluttet fra november. Denne stillingen er lyst, men foreløpig ikke besatt. Det har vært benyttet vikar fra byrå i 2015.

Legevaktsamarbeid

Legevakt finansieres ved tilskudd fra medlemskommunene, beregnet beløp pr innbygger ganget med folketall. I tillegg til prisøkning på som følge av ordinær lønns- og prisvekst er det lagt inn for økning fordi det i 2015 ble benyttet midler fra prosjekt og tilskudd.

Nødnett

Helse og omsorgsdepartementet har vedtatt at det skal bygges ut nytt landsdekkende nødnett, som skal erstatte dagens helseradionett og politiets og brannetatens samband. Oppstart for dette ble gjennomført høsten 2015. Det har krevd mye planlegging, organisering, nytt utstyr og opplæring for å få nødnett på plass. Utstyret dekkes av staten, men legevakten må selv ta utgiftene med lokal planlegging, bygningsmessig tilpasning, teknisk klargjøring og opplæring av personell.

Samhandlingsreformen vil gi en del tilleggsoppgaver og ikke minst flere og større oppgaver på kommunehelsetjenesten. Mye er uklart og veldig uoversiktlig fremover. Det blir derfor vanskelig å konkretisere dette, også fordi de økonomiske følgene av reformen ikke er avklarte.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: Samfunnsmedisinen/ miljørettet helsevern Revidere planverket	x	x		
Mål 2: Sikre en faglig god tjeneste til beste for brukerne.	x	x	x	x
Mål 3: Gjennomføre meldingsløftet	x			

6.2 Tjeneste: Hjemmetjeneste

STATUS/UTFORDRINGER

Hjemmetjenesten har i økende grad fått barn og ungdom som pasienter i hjemmesykepleien. Flere av disse barna/ungdommene har behov for tjenester som støttekontakt, avlastning og omsorgslønn.

Samhandlingsreformen medfører flere kompliserte pasientforløp enn tidligere, som krever mye bistand og koordinering.

Det er en økende trend at flere pårørende ønsker å pleie sine nærmeste som trenger omfattende bistand gjennom omsorgslønn.

I tillegg er det et økende antall eldre som er enslig og søker støttekontakt. Dette har vært utprøvd en periode og man erfarer at den enkelte øker livskvaliteten merkbart med minimal innsats.

Etter budsjettvedtak i 2015, ble det stillingen som avdelingsleder for hjemmetjenestene vakant. Dette har medført merbelastning på hele tjenesten, og det vil være ønskelig å få denne stillingen tilbake igjen. I tillegg har det vært økning til brukere med særskilte behov som i dag får tjenester, og andre som vil komme til.

Hjemmebaserte tjenester – et samlebegrep

Serviceboligen på Sørvågen har heldøgnsbemanning, men ingen mulighet til å yte tjenester til hjemmeboende brukere.

Dette fordi de ikke kan forlate boligen unntatt sammen med boligens brukere, som for eksempel til butikk, fotpleier, frisør, lege og tannlege m.m.

Slik bemanningen er på Serviceboligen i dag er det ingenting å spare inn, da de til enhver tid er alene på jobb.

Hjemmesykepleien; samt BPA, støttekontakt, hjemmehjelp og omsorgslønn

Her har det vært en økning i 2015. Der er kommet til flere brukere som har behov for disse tjenestene, og behovet vil være økende i årene framover. Disse oppgavene er lovpålagt, og vurderes etter hvilke behov brukerne har.

Dette er tjenester som er uforutsigbare da behovet kan variere gjennom året. Det kan være ved at det kommer søknad om for eksempel støttekontakt hvor søker helt klart har krav på den typen tjeneste, og det da fattes vedtak deretter.

Rekruttere og beholde kvalifisert personale.

Den største utfordringen vi har og har hatt de siste årene er mangel på kvalifisert personale, vakanser og stort sykefravær. Dette gjør seg mer gjeldende nå når pasienter blir tidligere utskrevet fra sykehus og har behov for mer komplekse tjenester fra kommunen. Derfor er det viktig å rekruttere personale med kvalifikasjoner her.

Rådmannen foreslår å redusere bemanningen i hjemmebaserte tjenester med til sammen 1,5 årsverk. Konsekvensene av dette kan gi "ventelister" på tjenestene, som hjemmehjelp og hjemmesykepleie. Tildeling av støttekontakt og omsorgslønn/BPA må vurderes nøye før det tildeles.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: Innføring av meldingsløftet	x			

6.3 Tjeneste: Psykiatritjenesten

STATUS/UTFORDRINGER

Det er i løpet av budsjettåret 2015 meldt økt behov ressurskrevende brukere. Dette utløser et behov for økt kommunal egenandel, og forutsettes løst gjennom toppfinansieringsordningen knyttet til ressurskrevende tjenester.

Denne regelendringen innebærer for Moskenes kommune mindre tilskudd for 2016. Dette er lagt til grunn i rådmannens forslag også for 2016.

Ressurskrevende tjenestemottakere

Det er blitt avsatt midler til dekning av ressurskrevende tjenester. Dette er kostnader som kan variere fra år til år, og behovet må revurderes årlig.

Det finnes en statlig tilskuddsordning for særlig ressurskrevende tjenester som dekker noe av kostnadene.

Tilskudd ressurskrevende tjenester

Man kan søke statlig tilskudd for ressurskrevende tjenester der hvor brukerne er yngre enn 67 år. Man kan kun søke tilskudd for direkte brukerrettet bemanning og hvor kostnadene er over innslagspunktet som for 2016 er stipulert til kr 1 140 000,-. 80 % av kostnadene utover dette dekkes.

Ettersom dette utløser økte utgifter, vil den reduksjon en gjør på andreenheter i helse- og omsorgssektoren ikke gi uttelling på budsjettet. Dette er tjenester som er lovpåbelagt og da må kommunen ta de nødvendige utgiftene. Det vil nok i årene framover bli et økt behov for disse tjenestene ut fra det en ser i dag.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: Inngå samarbeid og samarbeidsavtaler innenfor fellesområder som rehabilitering, psykisk helse og rus	x	x	x	x
Mål 2 Kompetanseheving – Rekruttering	x	x	x	x
Sikre god medarbeidertilfredshet				
Faste stillinger – større stillingsprosenter				
Tilpasse bemanningen etter behovet				
Redusere sykefraværet				

6.4 Tjeneste: Institusjonstjeneste med Kjøkken/Vaskeri/Renhold

STATUS/UTFORDRINGER

Institusjon

Aldrende befolkning gir større grad av kognitiv svikt, blant annet demens sykdom med økt behov for tjenester. Samhandlingsreformen har ført til at sykere pasienter skrives ut fra sykehus til institusjon. Institusjonstjenesten opplever forventninger om tjenester med høyere kvalitet og større behov for informasjon til pårørende. Høyere andel 90 åringer gir økt risiko for behov på institusjonsnivå. Det er behov for høyere kompetanse fordi vi gir tjenester til sykere pasienter og mange dør på institusjon.

Fra høsten 2012 har behovet for sykehjemsplasser vært lavere enn tidligere. Det har vært gjennomført reduksjon i bemanningsbehovet i løpet av 2013 og 2014 i forhold til dette.

Konsekvensene av dette er at bemanningen er så lav at det ikke er tilrådelig å redusere mer. Dersom det blir økt behov for tjenester og pågangen fra utskrivningsklare pasienter blir stor har en ingen mulighet for å dekke dette uten å øke bemanningen.

I 2014 har vi i utgangspunktet ikke leid inn personale ved korttidsfravær på dagtid. Deler av året har vi hatt underbelegg i sykehjemmet og da har dette fungert bra. Med full sykehjemsavdeling, har imidlertid slitasjen på de ansatte vært stor og vi har måttet vurdere innleie fra dag til dag. Dette er også tilfelle for kjøkkenet hvis korttidsfraværet strekker seg over flere dager. Redusert bemanning er ikke mulig i helger, på kvelden eller på natt.

Alarmsentralen for trygghetsalarmene har ikke fungerert tilfredsstillende. Gjennom flere år har det vært snakket om utskifting til annen løsning. Trygghetsalarmtjenesten er knyttet til vaktentralen som formidler behov for nødvendig hjelp til sykehjemmet. Alarmen skal medvirke til å skape trygghet og sikkerhet for brukere av tjenesten.

Tjenesten utfordres mer og mer på alternative trygghetsalarmløsninger ettersom det som oftest ikke legges inn analoge linjer i nye boliger. Alternativet til den tradisjonelle trygghetsalarmen er en mobilløsning via GSM – nettet. På lengre sikt bør det utredes muligheter for å koble på flere typer alarmer, eksempelvis fallalarm, brannvarslings, bevegelsesalarm og lignende.

Kjøkken/Vaskeri/Renhold

Ved kjøkken, vaskeri og renhold må det fra dag til dag vurderes nødvendig innleie. Vi har hatt flere dager med mindre eller uten bemanning. Resultatet er at deler av sykehjemmet ikke får nødvendig renhold, der blir opphopning av skittentøy og renholdsrutiner ved kjøkkenet må flyttes på eller utgå. Andre ansatte må være behjelpelig ved vareleveranser til kjøkkenet eller vaske i renholders fravær.

Sentralkjøkkenet har hatt tilsyn og der er ulike pålegg som teknisk etat har tatt videre. I tillegg er det utstyr som må erstattes, potetskreller og reparasjon av komfyr / kokeplater. Nå er komfyren delvis erstattet av en damp ovn, men vi må ha komfyr og koketopp som kan kobles til aggregat i tilfelle strømbrudd.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: Gjennomgang av rutiner og prosedyrer, oppdatering	x	x		
Mål 2: Førstehjelpskursing/ basal hjerte - lungeredning, hjertestarter, opplæring CVK.	x			
Mål 5: Trygghetsalarm (innhent tilbud høst 2015). Pris usikker.		x	x	
Mål 6: Innføring av meldingsløftet	x	x		

6.5 Tjeneste: Helsesøster

STATUS/UTFORDRINGER

Helsesøstertjenestens hovedoppgaver er:

- skolehelsetjeneste, helsestasjonsvirksomhet, utenlands vaksinering, i dette inngår helsesøstertjenester for småbarnsfamilier, skoleelever og barnehager.

Helsesøsteren har en vid pasientgruppe. utfordringene framover er flere unge med mer krevende diagnoser, og behov for flere tjenester. I forhold til brukere med særlige behov har helsesøsteren en viktig rolle innenfor sin målgruppe.

Det skal arbeides for å forebygge sykdom blant barn og unge, og øke deres evne til å ta vare på egen helse og mestre utfordringene i livet. Skolehelse og arbeid med barn og unge samt psykiatri er prioriterte områder. Det forutsettes tværfaglig innsats.

7. Sektor Sosial / NAV

NAV Moskenes har 3 stillingshjemler, 2 statlige og 1 kommunal. De siste årene har kontoret vært bemannet i 2 ½ av de 3 stillingshjemlene, men fra september 2015 har kontoret hatt full bemanning.

Nav Moskenes utfordres ift sesongbetont arbeidsledighet – da spesielt fiskeri og turisme. Vi har også en del «drop out» som vi samarbeider tett med den fylkeskommunale Oppfølgingstjenesten om. Arbeidsmarkedet i Moskenes er begrenset, slik at det er en utfordring å finne gode tiltaksplasser. Nav sitt mål er å få mennesker raskeste vei tilbake til arbeid – enten du er arbeidssøker, sykemeldt eller permittert.

Nav-Moskenes har et godt samarbeid med de andre NAV kontorene i Vest-Lofoten. Kontoret har et sterkt fokus på å skaffe arbeid først slik at mennesker ikke havner på passive ytelser. Dette gjenspeiler seg spesielt i sosialbudsjettet. Jo flere vi kan få i arbeid eller aktivitet – jo færre på stønad. Dette betyr at vi følger opp brukere ift andre systemer og ikke sosialsystemet. Dette er selve kjernen i Nav «Arbeid først.»

Nav Moskenes er også en del av TO - Lofoten (Tjenesteområdet innbefatter Moskenes, Flakstad, Vestvågøy og Vågan). Nav leder i Vestvågøy er leder for TO Lofoten. Her samhandler vi i hovedsak om markedsarbeid og tiltaksarbeid.

Alle kontorene har faste møter med Nav Nordland hver måned over video – hvor vi redegjør for resultatoppnåelsen i hht faste måleparametere jfr. målekort.

STATUS/UTFORDRINGER

Vi har fortsatt sterkt fokus på å prioritere alle ungdommer under 25 år. Disse skal hente sin første lønn gjennom arbeid/aktivitet og ikke via passive ytelser.

Regjeringens forslag om å stille vilkår om aktivitet for stønad til livsopphold er vedtatt i Stortinget, og trer i kraft 01.01.2016. I stortingets vedtak om aktivitetsplikt, innføres en plikt for kommunene å stille vilkår om aktivitet for sosialhjelpsmottakere, med særlig fokus på lavterskeltiltak og arbeidstrening rettet mot unge for å sikre permanent overgang til arbeidslivet. Moskenes formannskap vedtok i sak 109/15 at Moskenes kommune skal inngå avtale med Vestvågøy ASVO avd. Moskenes om aktivitetsplasser, og rådmannen gis i oppdrag å forhandle med ASVO for de tilfeller som går utover rammene for VTA-plasser.

Det er også et sterkt mål å få sykemeldte så raskt som mulig tilbake til arbeid, og det er innført 8 ukers aktivitetskrav ved sykmelding for å bidra til økt bruk av gradert sykmelding.

Videre satser vi på en økt kontakt med arbeidsmarkedet, slik at vi vet hvordan arbeidsmarkedet fungerer sett opp mot de brukerne vi ønsker å formidle. Vi er nå i gang med et opplæringsprogram for arbeidsrettet brukeroppfølging – som er et systematisk verktøy i alt oppfølgingsarbeid Nav skal gjøre. Dette er standard og gjelder for hele landet og skal kvalitetssikre det arbeidet NAV gjør. Du skal få den samme hjelpen – uansett hvor i landet du oppholder deg.

8. Sektor Teknisk og Serviceetaten

ETATSJEFENS INNLEDNING

Teknisk og serviceavdelingen ble sammenslått til en enhet fra 01.04.2013. Enheten fikk betegnelsen Teknisk- og Serviceetaten. Enheten består av 8.75 årsverk for delt på administrasjon og drift.

Teknisk administrasjon arbeider med veiledning, kundebehandling, saksbehandling politisk utvalg, arkiv, post/sentralbord, skanning post og fakturaer, oppfølging av matrikkel, planarbeid, miljø saker, valgansvarlig, bostøtte, oppfølging forsikringssaker og noen nærings saker.

Mye av tiden administrativt går til blant annet kopiering og produksjon av dokumenter til politiske utvalg. Det anbefales at det investeres i bærbare nettbrett slik at alle saksdokumenter sendes elektronisk. Dette vil spare tid som kan nyttiggjøres mere effektivt samt besparelse på portoutgifter.

En totalgjennomgang av abonnement på mobiltelefoner bør finne sted løpet av 2016. Rutiner for innkjøp har ikke vært tilstrekkelig og på sikt vil kommunen kunne spare noe på dette.

Etaten har fortsatt stort etterslep i saksbehandling. Dette fordi mye av tiden har gått med til saksbehandling av flere år gamle saker. Ønske om fremtidig tid til planlegging av fremtidens kommune er stort ved etaten.

Stilling som planstrategiarbeider er midlertidig ansatt i Moskenes frem til mai 2016 og arbeidet med revidering av kommuneplanens areal del er delvis påbegynt. Hele planen bør ha en totalgjennomgang i løpet av noen år. Samfunnsdelen i kommuneplanarbeidet er ikke igangsatt.

Driftsenheten er ansvarlig for 10 større kommunale bygg, 35 utleieenheter, basseng, rigging/nedtaking av utstyr ved skolen samfunnsavdeling. 5 kaier hvorav en ISPS godkjent havn, veier, vann, avløp, frakt hjelpemidler, vedlikehold/instruksjon av hjelpemidler, gatelys, brann og driftsutstyr samt sørge for frie rømningsveier ved alle større bygg.

Driftsenheten er i tillegg ansvarlig for brøyting av kommunens vestre del. Det er fortsatt ønskelig at feiertjenesten i kommunen blir tatt "hjem" i planperioden, denne ordningen er dyr for kommunen, og opprettholder kompetanse i andre kommuner som Moskenes kommune kunne nyttiggjort seg av.

Det er ikke å undervurdere at teknisk og service har mange og mangfoldige oppgaver. Moskenes kommune bør derfor på sikt vurdere å øke bemanningen for å sikre kvalitet på arbeidet samt at opprettholde arbeidsplasser og bidra til bosetning i kommunen.

STATUS/UTFORDRINGER PLAN/BYGGESAKER/GEODATA

Moskenes kommunes innføring av eiendomsskatt har avdekket at enhetens oppgaver innen dette feltet er langt mer omfattende enn tidligere antatt.

Enhetenes utfordringer er saksbehandlingstid og fortsatt stort etterslep på «gamle» saker. Etaten har i 2015 arbeidet godt og har hatt, og vil få stor nytte av at avdelingsingeniør har deltatt på en del matrikkelopplæring, noe som bidrar til at matrikkelføringsarbeider blir foretatt av etaten. Utfordringene i forbindelse med ny plan og bygningslov og tolkningen av denne skaper tidvis mye og nye utfordringer.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: Styrke kompetansen innen administrasjon Ny plan og bygningslov, matrikeloven, nytt oppmålingsprogram, miljølovgivning	X	X	X	X

På eiendoms og matrikkelsiden har innføring av eiendomsskatt avdekket stort behov for opprydding.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: Overholde saksbehandlingsfristene	X	X	X	X
Mål 2: Oppgradering av planverket	X	X	X	X
Mål 3: Retting av feil i matrikel	X	X	X	X
Mål 4: Oppdatere bygningsopplysninger i matrikel	X	X	X	X
Mål 5:	X	X	X	X

STATUS/UTFORDRINGER KOMMUNALE BYGNINGER

Enhetens oppgaver innenfor dette området omfatter drift og vedlikehold av kommunens bygningsmasse, samt at etaten har fått ansvar for drift av et nytt barnehage-bygg .

Det er en overordnet utfordring å utbedre store deler av takene på flere av kommunens bygninger, spesielt takene på serviceboligen, Reine, hvor det er betydelige lekkasjer.

Dette er et bygg hvor konstruksjonsfeil er registrert, og skader er oppstått.

Servicebolig Sørvågen har fått nytt tak i 2014

Flere av kommunens utleieboliger er trenger stort vedlikehold i fremtiden, og det bør tas stilling til om noen av boligene skal selges.

Alternativt:

En kan velge å redusere vedlikeholdsarbeidet og kun utføre utbedring og vedlikehold av bygninger i begrenset omfang. Konsekvensene av dette blir at bygningene kan bli totalskadd og ubeboelig.

Sørvågen skole:

Bygningen er i delvis dårlig forfatning, gamle rør etc. må på sikt utskiftes, mye skader har i løpet av 2015 blitt påført bygget. Disse skadene er i hovedsak utbedret av teknisk drift.

Termofotografering er ikke foretatt.

Bassengdrift :

Redusere temperaturen fra 30 grader til 27 – 28 grader. Dette kan gi litt besparelse på strøm og skolebarna får svømmeundervisning.

Stenge bassenget – Besparelse på strømutgifter og driftspersonell, undervisning til skolebarn utgår.

STATUS/UTFORDRINGER – VEI/SAMFERDSEL

Kommunale veier bærer preg at manglende vedlikehold i en årrekke. Behovet for midler til vedlikehold er derfor stort.

Tidligere asfalterte veier er i så dårlig stand at en bør vurdere å ta bort asfalt og at veiene gruses. Teknisk drift brøyter vestre del av kommunen for vintersesongen 2015 – 2017, og det at Moskenes kommune nå har valgt anskaffelse av utstyr gjør at etaten også kan utføre sommervedlikehold på en langt rimeligere måte.

Alternativ /Konsekvenser:

Redusere alt av vedlikehold av veier, grus, asfalt, lapping. Konsekvens enda dårligere veier. Moskenes kommune kan vurdere å tilbakeføre til private veier som kommunen tidligere har overtatt. Avsette midler til private som de kan søke på. Overføre alle kostnadene til private langs veistrekningen.

Veiene oppgraderes ikke. Dette kan på sikt gi innsparing på veivedlikeholdsbudsjettet men kommunen kan risikere å bli erstatningsansvarlig for skade på kjøretøyer og nødetater kommer ikke frem.

STATUS/UTFORDRINGER – VANN OG AVLØP**Vann**

Reine vannverk forsyner området fra Reine til Hamnøy. Reine vannverk er tilkoblet varslingsanlegg, slik at kommunens ansatte varsles når noe uforutsett hender.

Plikt om vannleveranse.

Vannverket leverer vann til bolighus, fiskeindustri, turistanlegg, sykehjem, barnehage, rådhus, eldreboliger, serviceboliger, servicekai, flytebrygger, etc. Gradvis oppgradering av ledningsnett har medført sikrere forsyning av vann til vannverkets abonnenter.

Enda gjenstår en god del for å sikre en sikker og stabil vannforsyning til alle abonnentene. Området Sakrisøy - Hamnøy har vært prioritert pga. slitasje av ledningsnett.

Sammenkobling Hamnøyområdet ble ferdigstilt 2015.

Vann er selvkostprinsipp, og opparbeiding av fondsmidler er nødvendig for å møte framtidige utfordringer innen denne sektoren.

Varsling om stenging etc. kan sendes på SMS.

Digital kartlegging av ledningsnett er en nødvendighet for å kunne få tilskudd samt hindre store kostnader for kommunen ved feilinformasjon i forhold til feilpåvisninger til kunder.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: Fortsatt levere godkjent vannkvalitet etter krav fra Mattilsynet. Internkontroll.	X	X	X	X

Avløp

Det er etablert nye avløpsstasjoner på Å. Disse fungerer ikke optimalt, med manglende vann innlagt i stasjoner i henhold til HMS. En del av stasjonene er av eldre dato, og trenges oppgradering. Avløpsnett er av varierende kvalitet med de problemer det medfører.

En del av avløpsstasjonene er tilkoblet varslingsanlegg. Ny tømmestasjon for bobiler skal etableres på industriområdet, Reine

Avløp er selvkostprinsipp, og opparbeiding av fondsmidler er nødvendig for å møte framtidige utfordringer innen denne sektoren.

Med den pågang som vi har registrert i forbindelse med reiselivøkningen i kommunen vil prosjektering og etablering av utvidet avløpsnett på Hamnøy være et overordnet mål.

Digital kartlegging er en nødvendighet.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1:Ferdigstille PS 1 Å	X			

STATUS/UTFORDRINGER – BRANN OG FEIING

Brann- og redningssjefen har framlagt sitt forslag til budsjett for 2016 og denne tekstdelen vedlegges. Forslaget inneholder ønske om sterk økning i rammen, men i rådmannens budsjettforslag er det bare lagt opp til samme ramme som 2015.

Samlet sett viser SSBs kostratall at Moskenes har kostnader til brann- og redning som ligger litt i overkant av sammenlignbare kommuner/gjennomsnitt.

STATUS/UTFORDRINGER – BILER TEKNISK DRIFT

Teknisk drift disponerer i dag 2 biler. Mercedes sprinter, 1998 modell, og en Toyota Hiace 2007 modell. I tillegg bruker ansatte privat bil mot kjøregodtgjøring. Mercedes sprinter, 1998 modell, bærer preg av mye bruk, og bør utskiftes.

STATUS/UTFORDRINGER – GATELYS

Det er foretatt en gradvis utskifting av armaturer de siste år. Imidlertid er det betydelig slitasje på utstyr, noe som i hovedsak kan skyldes klimaet vårt. Vedlikehold av gatelys foretas av personell fra teknisk drift, samt en innleid elektriker. Strømutgiftene er betydelige, da kommunen drifter og vedlikeholder ca 400 gatelys.

MÅL OG TILTAK

	2016	2017	2018	2019
Mål 1: Sikre at gatelysene fungerer.	x	x	x	x

Alternativt tiltak:

Moskenes kommune betaler i dag for alle gatelys utenom bruene med eller uten fotocelle. Ikke vedlikeholde gatelys. Slukke alle lysene. Dette kan skje ved sonevis utkobling utført av teknisk drift samt innleid elektriker. Kommunen er pålagt å ha lys på kaier.

STATUS/UTFORDRINGER – STRØMFORBRUK

Moskenes kommune har et stort strømforbruk i kommunale bygg.

MÅL OG TILTAK

	2015	2016	2017	2018
Mål 1: Bevisstgjøring om strømbesparelse	x	x	x	x
Mål 2. Montere led-belysning m/sensorer i tekniske rom, korridorer, toalett pris. RS 1400,- pr lys.	x	x	x	x

Konsekvens:

Investere, for på sikt å spare betydelig på strøm.

STATUS/UTFORDRINGER – KOMMUNALE KAIER/FLYTEBRYGGER

Kommunen har en hovedkai, Reine ytre havn, Godkjent ISPS kai.4 mindre kaier: Vinstad, Rostad, Kirkefjord, Å.. Kirkefjord «vente» skur er i dårlig stand.

Flytebrygger er etablert på Hamnøy, Vindstad, Reine og Sørvågen.

Promenadekai er bygget i Reine indre havn.

Teknisk drift har tilsyn og vedlikehold av disse.

Vindstad flytebrygge er den som ligger mest utsatt til i forhold til vær og vind.

Utskifting av kjettinger, fortøyninger til flytebryggene er prioritert i 2015..

Flytebrygga på Hamnøy er i dårlig stand.

Konsekvenser:

Fortøyningskjettinger/landgang er prioritert i planperioden, kjettinger kan slites med de konsekvenser det måtte medføre. Skulle det skje en ulykke her kan kommunen bli erstatningsansvarlig.

STATUS/ UTFORDRINGER – FLAGGHEISING

Moskenes kommune flagger på alle offisielle flaggdager, samt konfirmasjon. Denne ordningen avspaseres.

Alternativ forslag til tiltak:

1. Flagging av offentlige bygg skal bare finne sted i tidsrommet 08.00 – 15.00 hele året.
2. Ikke flaggheising ved offentlige bygg.

Dette vil spare kommunen for utgifter til flagging, flaggstenger og avspasering.

STATUS/ UTFORDRINGER – TURISTAVFALL/WC LEIRA

Det er i dag utplassert søppelboksene ved flytebrygger, gjestekaier og andre strategiske steder på Hamnøy, Reine, Sørvågen og Å.

Dette er et tilbud til besøkende som kommer til vår kommune.

Disse boksene blir tømt tidlig hver morgen.

WC-Leira blir vasket på samme søppelrunde, samt at det blir tilsyn av flytebrygger.

Betalingskonvolutter tas inn. Timeforbruk, ukedager, er avspasert time for time helg som en del av ordningen i forbindelse med vakt/beredskap vann/avløp..

Alternativ:

Fjerne søppelinsamling, vask WC-Leira.

Konsekvens: Ingen tar vare på søppel som blir etterlatt, og tilbud om offentlig toalett vil utgå.

Sparer på utgifter for tømning av container, samt timeforbruk for teknisk personell (ca 15.000 kroner).

STATUS/UTFORDRINGER – HELGEVAKTER (Uteavdelingen)

Helgevakter er en del av beredskapen til Reine vannverk, og kommunale avløpsanlegg.

UV-anlegg er koblet opp mot vakttelefon, samt viderekoblet til teknisk personell.

Dette for å sikre at det i helge/ høytider er teknisk personell tilstede i kommunen

Utgifter til helgevakt føres på selvkostregnskap VA.

Helgevakter er brukt til beredskap på VA sektor, samt om sommeren tar vakta overnevnte søppelrunde, tilsyn flytebrygger, samt vask av WC-Leira. Timeforbruk 2 timer.

Flesteparten av teknisk personell har tatt dette ut i avspasering.

Om vinteren brukes også helgevakta til utkalling ved kommunale bygg, når noe ekstraordinært oppstår. (Sykehjem, Serviceboliger, eldreboliger, utleiebygg.)

Snørydding av rømningsveier (sykehjemmet) er det helgevakta som utfører i helger/ høytidsdager.

Konsekvens:

Fjerning av helgevakt vil gi en økonomisk besparelse.

Beredskapen til Reine vannverk, plikt om vannforsyning vil svekkes, samt at der ikke vil være folk tilgjengelig til enhver tid ved problemer med vann/ avløpsanlegg.

Erstatningskrav fra private der kommunalt avløp har sviktet.

Brannvernberedskapen ved sykehjemmet vil svekkes hvis snørydding av nødutganger utgår.

Økonomiske oversikter (obligatoriske)

Budsjettskjema 1 A drift

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Moskenes			
Skatt på inntekt og formue	-23 459 030	-23 844 000	-24 745 000
Ordinært rammetilskudd	-48 493 592	-47 777 000	-48 266 676
Skatt på eiendom	-1 657 287	-2 600 000	-5 250 000
Andre direkte eller indirekte skatter	-35 570	0	0
Andre generelle statstilskudd	-678 726	-640 000	-720 000
Sum frie disponible inntekter	-74 324 205	-74 861 000	-78 981 676
Renteinntekter og utbytte	-1 356 752	-1 280 000	-1 460 000
Renteutgifter provisjoner og andre finansutgifter	5 692 615	5 550 000	5 125 140
Avdrag på lån	4 736 796	5 000 000	4 600 000
Netto finansinntekter/-utgifter	9 072 659	9 270 000	8 265 140
Dekning av tidl års regnsk m erforbruk	0	820 000	0
Til bundne avsetninger	1 702 527	305 599	915 366
Til ubundne avsetninger	115 200	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	0	-19 383	-19 383
Bruk av bundne avsetninger	-3 235 518	-2 111 214	-1 953 918
Netto avsetninger	-1 417 791	-1 004 998	-1 057 935
Til fordeling drift	-66 669 337	-66 595 998	-71 774 471
Sum fordelt til drift fra skjema 1B	69 629 772	66 595 998	71 774 471
Merforbruk/mindreforbruk	2 960 435	0	0

Budsjettskjema 1 B drift

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Moskenes			
Sum utgifter	117 339 587	110 045 378	110 934 139
Sum inntekter	-117 339 587	-110 045 378	-110 934 139
Sum alle arter	0	0	0
40 Administrativ styring og kontroll			
Sum utgifter	14 753 979	12 411 699	11 968 291
Sum inntekter	-5 862 297	-2 038 820	-2 035 249
Sum alle arter	8 891 682	10 372 879	9 933 042
70 Politisk styring og kontrollorganer			

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Sum utgifter	1 214 717	1 672 704	1 307 537
Sum inntekter	-9 726	0	0
Sum alle arter	1 204 991	1 672 704	1 307 537
50 Oppvekst/ kultur			
Sum utgifter	20 156 733	18 092 127	21 120 605
Sum inntekter	-3 911 611	-2 266 519	-2 698 319
Sum alle arter	16 245 122	15 825 608	18 422 286
20 Pleie og Omsorgsetat			
Sum utgifter	51 786 021	48 535 853	48 162 779
Sum inntekter	-17 317 999	-16 363 400	-12 232 900
Sum alle arter	34 468 022	32 172 453	35 929 879
30 Sosiale tjenester/ NAV			
Sum utgifter	1 028 622	824 280	982 519
Sum inntekter	-161 164	-35 000	-335 000
Sum alle arter	867 458	789 280	647 519
80 Skatt, ramme og finans			
Sum utgifter	13 904 952	15 800 311	13 563 593
Sum inntekter	-81 887 852	-82 406 650	-86 699 115
Sum alle arter	-67 982 900	-66 606 339	-73 135 522
60 Teknisk etat			
Sum utgifter	13 668 316	12 708 404	13 828 815
Sum inntekter	-7 765 508	-6 934 989	-6 933 556
Sum alle arter	5 902 808	5 773 415	6 895 259
Tilfällig			
Sum utgifter	22 145	0	0
Sum inntekter	-22 145	0	0
Sum alle arter	0	0	0
Investering			
Sum utgifter	804 102	0	0
Sum inntekter	-401 285	0	0
Sum alle arter	402 817	0	0

Hovedoversikt drift

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Moskenes			
Brukerbetalinger	-3 517 779	-4 319 400	-4 379 900
Andre salgs- og leieinntekter	-6 663 186	-5 381 984	-6 519 184
Overføringer med krav til motytelse	-18 519 232	-15 096 747	-10 594 936
Rammetilskudd	-48 493 592	-47 777 000	-48 266 676
Andre statlige overføringer	-678 726	-640 000	-720 000
Andre overføringer	-307 896	-720 000	-720 000
Skatt på inntekt og formue	-23 459 030	-23 844 000	-24 745 000
Eiendomsskatt	-1 657 287	-2 600 000	-5 250 000
Andre direkte og indirekte skatter	-35 570	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-103 332 298	-100 379 131	-101 195 696
Lønnsutgifter	41 962 838	45 203 491	48 860 483
Sosiale utgifter	8 915 155	7 919 480	9 409 992
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	13 384 599	13 572 378	13 229 228
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	26 589 088	22 667 780	20 251 380
Overføringer	7 525 528	2 751 000	2 299 900
Avskrivninger	6 235 741	6 255 650	6 242 650
Fordelte utgifter	8	0	8
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	104 612 957	98 369 779	100 293 641
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 280 659	-2 009 352	-902 055
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-1 356 752	-1 280 000	-1 460 000
Mottatte avdrag på utlån	-218 850	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINNEKTER (E)	-1 575 602	-1 280 000	-1 460 000
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	5 692 615	5 550 000	5 125 140
Avdrag på lån	4 736 796	5 000 000	4 600 000
Utlån	479 500	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	10 908 911	10 550 000	9 725 140
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	9 333 309	9 270 000	8 265 140
Motpost avskrivninger	-6 235 742	-6 255 650	-6 305 150
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	4 378 226	1 004 998	1 057 935
Bruk av disposisjonsfond	0	-19 383	-19 383
Bruk av bundne fond	-3 235 518	-2 111 214	-1 953 918
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-3 235 518	-2 130 597	-1 973 301
Dekning av tidligere års merforbruk	0	820 000	0

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Avsetninger til disposisjonsfond	115 200	0	0
Avsetninger til bundne fond	1 702 527	305 599	915 366
SUM AVSETNINGER (K)	1 817 727	1 125 599	915 366
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	2 960 435	0	0

Budsjettskjema 2 A investering

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Moskenes			
Investeringer i anleggsmidler	4 938 483	1 000 000	1 070 000
Utlån og forskutteringer	3 421 078	0	1 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	262 084	280 000	341 000
Avdrag på lån	1 060 224	0	500 000
Dekning av tidligere års udekket	6 423 488	0	0
Årets finansieringsbehov	16 105 357	1 280 000	2 911 000
Bruk av lånemidler	-10 426 368	-1 000 000	-2 070 000
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-1 433 829	0	0
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-1 571 347	0	-500 000
Kompensasjon for merverdiavgift	-679 844	0	0
Bruk av tidligere års udisponert	-546 222	0	0
Bruk av avsetninger	-239 809	-280 000	-341 000
Sum finansiering	-14 897 419	-1 280 000	-2 911 000
Udekket/udisponert	1 207 938	0	0

Budsjettskjema 2 B investering

	Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
	Moskenes			
	Sum investeringsutgifter	16 105 357	1 280 000	2 911 000
	Sum investeringsinntekter	-16 105 357	-1 280 000	-2 911 000
00100	Fast lønn investering	491 900	0	0
01700	Reise ikke oppgavepliktig	1 129	0	0
02000	Inventar og utstyr - kapital	259 819	0	320 000
02300	Nybygg	3 226 027	0	0
02302	Større vedlikehold anlegg	0	1 000 000	750 000
02700	Konsulentbistand	264 309	0	0
03700	Kjøp av tjenester, andre private	15 455	0	0
04290	Mva kompensasjon inv	679 844	0	0
05100	Avdrag på lån	1 060 224	0	500 000
05200	Utlån	3 421 078	0	1 000 000
05290	Kjøp av aksjer	262 084	280 000	341 000
05300	Inndekning av merforbruk investeringsregnskap	6 423 488	0	0
06700	Salg av grunn	-176 329	0	0
06701	Salg av boliger	-1 250 000	0	0
07290	Mva.komp.inv.2014	-679 844	0	0
07300	Refusjon fra fylkeskommunen	-150 000	0	0
07700	Refusjon fra andre	-255 774	0	0
09100	Bruk av lån	-7 005 290	-1 000 000	-1 070 000
09101	Bruk av formidlingslån	-3 421 078	0	-1 000 000
09200	Mottatte avdrag utlån	-1 165 573	0	-500 000
09290	Salg av aksjer	-7 500	0	0
09300	Disponering av tidl års ikke disponerte overskudd	-546 222	0	0
09480	Bruk av ubundne kapitalfond	-239 809	-280 000	-341 000
09800	Uinndekket del av invest kap	-1 207 938	0	0
	Sum alle investeringsarter	0	0	0

Hovedoversikt investering

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Moskenes			
Salg av driftsmidler og fast eiendom	-1 426 329	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-405 774	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift	-679 844	0	0
SUM INNTEKTER (L)	-2 511 947	0	0
Lønnsutgifter	491 900	0	0
Kjøp av varer og tj som inngår i kommunal tj.prod.	3 751 284	1 000 000	1 070 000
Kjøp av varer og tj som erstatter kommunal tj.prod	15 455	0	0
Overføringer	679 844	0	0
SUM UTGIFTER (M)	4 938 483	1 000 000	1 070 000
Avdragsutgifter	1 060 224	0	500 000
Utlån	3 421 078	0	1 000 000
Kjøp av aksjer og andeler	262 084	280 000	341 000
Dekning tidligere års udekket	6 423 488	0	0
SUM FINANSIERINGSTRANSAKSJONER (N)	11 166 874	280 000	1 841 000
FINANSIERINGSBEHOV (O = M+N-L)	13 593 410	1 280 000	2 911 000
Bruk av lån	-10 426 368	-1 000 000	-2 070 000
Salg av aksjer og andeler	-7 500	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-1 165 573	0	-500 000
Bruk av tidligere års overskudd	-546 222	0	0
Bruk av ubundne investeringsfond	-239 809	-280 000	-341 000
SUM FINANSIERING (R)	-12 385 472	-1 280 000	-2 911 000
UDEKKET/UDISPONERT (S = O-R)	1 207 938	0	0

Tallbudsjett på resultatområde

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
41 Økonomisjef			
Andre salgs- og leieinntekter	-47 143	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-40 688	0	0
Andre overføringer	-10 521	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-98 352	0	0
Lønnsutgifter	1 618 059	1 656 528	1 696 526
Sosiale utgifter	472 573	365 744	442 770
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	111 435	126 451	106 451
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	135 041	135 000	135 000
Overføringer	8 204	0	0
Fordelte utgifter	-201 486	0	-201 486
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	2 143 826	2 283 723	2 179 261
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	2 045 474	2 283 723	2 179 261
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	2 045 474	2 283 723	2 179 261
Bruk av bundne fond	-2 999	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-2 999	0	0
Avsetninger til bundne fond	10 521	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	10 521	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	2 052 996	2 283 723	2 179 261
42 Administrasjon rådmann			
Andre salgs- og leieinntekter	-185 948	-2 500	-2 500
Overføringer med krav til motytelse	-710 358	-1 165 611	-503 000
Andre statlige overføringer	-50 000	0	0
Andre overføringer	-256 375	-720 000	-720 000
Eiendomsskatt	-1 657 287	0	0
Andre direkte og indirekte skatter	-35 570	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-2 895 538	-1 888 111	-1 225 500
Lønnsutgifter	2 247 824	2 746 590	1 989 122
Sosiale utgifter	632 326	578 598	519 361
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	1 923 376	836 627	784 627
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	32 774	0	0
Overføringer	759 839	450 000	450 000
Fordelte utgifter	-305 674	0	-305 674
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	5 290 465	4 611 815	3 437 436

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	2 394 927	2 723 704	2 211 936
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-22 387	0	0
Mottatte avdrag på utlån	-218 850	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER (E)	-241 237	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	65	0	0
Utlån	379 500	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	379 565	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	138 328	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	2 533 255	2 723 704	2 211 936
Bruk av bundne fond	-1 603 343	-150 709	-247 663
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-1 603 343	-150 709	-247 663
Avsetninger til disposisjonsfond	115 200	0	0
Avsetninger til bundne fond	139 220	0	309 689
SUM AVSETNINGER (K)	254 420	0	309 689
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 184 332	2 572 995	2 273 962
43 IKT			
Overføringer med krav til motytelse	-458 583	0	0
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-458 583	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	2 151 950	2 078 800	2 068 800
Overføringer	458 583	0	0
Fordelte utgifter	-43 039	0	-43 039
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	2 567 494	2 078 800	2 025 761
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	2 108 911	2 078 800	2 025 761
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	2 108 911	2 078 800	2 025 761
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	2 108 911	2 078 800	2 025 761
45 Interkommunalt samarbeid			
Overføringer med krav til motytelse	-159	0	0
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-159	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	638	0	0
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	1 591 283	1 355 000	1 347 000
Overføringer	1 150 367	1 125 000	1 158 900
Fordelte utgifter	-11 887	0	-11 887
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	2 730 401	2 480 000	2 494 013
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	2 730 242	2 480 000	2 494 013
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	2 730 242	2 480 000	2 494 013
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	2 730 242	2 480 000	2 494 013

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
55 Barnevern			
Lønnsutgifter	167 803	142 151	144 705
Sosiale utgifter	14 388	5 210	5 340
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	203 277	290 000	290 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	429 733	520 000	520 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	815 201	957 361	960 045
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	815 201	957 361	960 045
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	815 201	957 361	960 045
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	815 201	957 361	960 045
71 Politisk styring og kontrollorganer			
Overføringer med krav til motytelse	-9 726	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-9 726	0	0
Lønnsutgifter	806 077	887 988	1 008 346
Sosiale utgifter	204 548	133 316	186 691
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	131 914	91 400	57 500
Overføringer	72 178	560 000	55 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	1 214 717	1 672 704	1 307 537
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 204 991	1 672 704	1 307 537
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	1 204 991	1 672 704	1 307 537
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 204 991	1 672 704	1 307 537
51 Gsk Rektor			
Brukerbetalinger	-194 825	-110 000	-110 000
Andre salgs- og leieinntekter	-71 675	-40 000	-40 000
Overføringer med krav til motytelse	-1 174 479	-175 000	-175 000
Rammetilskudd	-540 000	0	0
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-1 980 979	-325 000	-325 000
Lønnsutgifter	8 939 083	8 252 872	10 228 580
Sosiale utgifter	1 863 336	1 647 004	2 140 070
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	1 500 724	1 068 000	1 068 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	167 492	133 540	133 540
Overføringer	286 225	16 000	16 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	12 756 860	11 117 416	13 586 190
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	10 775 881	10 792 416	13 261 190
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	164	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	164	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	164	0	0

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	10 776 045	10 792 416	13 261 190
Bruk av bundne fond	-24 730	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-24 730	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	10 751 315	10 792 416	13 261 190
52 Kultur og musikkskolen			
Brukerbetalinger	-67 343	-50 000	-50 000
Andre salgs- og leieinntekter	-450	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-234 083	0	0
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-301 876	-50 000	-50 000
Lønnsutgifter	280 583	223 928	394 146
Sosiale utgifter	105 583	99 124	102 124
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	318 597	43 000	43 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	109 779	10 000	10 000
Overføringer	3 571	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	818 113	376 052	549 270
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	516 237	326 052	499 270
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	516 237	326 052	499 270
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	516 237	326 052	499 270
53 Barnehagestyret			
Brukerbetalinger	-505 581	-1 119 000	-1 119 000
Overføringer med krav til motytelse	43 973	0	0
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-461 608	-1 119 000	-1 119 000
Lønnsutgifter	1 693 777	3 715 290	4 025 667
Sosiale utgifter	507 097	783 064	979 782
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	101 641	101 000	101 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	1 285 000	0	0
Overføringer	31 733	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	3 619 248	4 599 354	5 106 449
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	3 157 640	3 480 354	3 987 449
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	3 157 640	3 480 354	3 987 449
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	3 157 640	3 480 354	3 987 449
54 Biblioteksjef			
Overføringer med krav til motytelse	-10 959	0	0
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-10 959	0	0
Lønnsutgifter	190 357	144 975	136 225
Sosiale utgifter	56 522	45 839	28 124

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	41 908	8 000	18 000
Overføringer	10 959	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	299 746	198 814	182 349
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	288 787	198 814	182 349
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	288 787	198 814	182 349
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	288 787	198 814	182 349
56 Voksenopplæring			
Overføringer med krav til motytelse	-295 833	-148 200	-580 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-295 833	-148 200	-580 000
Lønnsutgifter	11 248	0	0
Sosiale utgifter	1 430	0	0
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	33 472	23 200	23 200
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	25 000	75 000	75 000
Overføringer	6 433	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	77 583	98 200	98 200
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-218 250	-50 000	-481 800
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-218 250	-50 000	-481 800
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-218 250	-50 000	-481 800
57 Andre kulturtiltak			
Overføringer med krav til motytelse	-385 467	-154 936	-154 936
Andre overføringer	-41 000	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-426 467	-154 936	-154 936
Lønnsutgifter	581 857	310 073	273 925
Sosiale utgifter	153 702	126 253	68 509
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	10 639	56 500	49 500
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	336 281	350 000	369 600
Overføringer	280 903	50 000	50 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	1 363 382	892 826	811 534
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	936 915	737 890	656 598
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	936 915	737 890	656 598
Bruk av disposisjonsfond	0	-19 383	-19 383
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	0	-19 383	-19 383
Avsetninger til bundne fond	169 159	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	169 159	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 106 074	718 507	637 215
44 Reiseliv			

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Brukerbetalinger	-15 438	-20 000	-20 000
Andre salgs- og leieinntekter	-309 655	-330 000	-330 000
Overføringer med krav til motytelse	-84 066	-100 000	-100 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-409 159	-450 000	-450 000
Lønnsutgifter	446 930	389 495	346 530
Sosiale utgifter	123 311	73 270	138 383
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	329 093	269 200	264 200
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	71 364	67 500	27 500
Overføringer	81 780	10 000	10 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	1 052 478	809 465	786 613
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	643 319	359 465	336 613
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	643 319	359 465	336 613
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	643 319	359 465	336 613
21 Psykiatri og PU			
Brukerbetalinger	-280 908	-333 700	-394 200
Andre salgs- og leieinntekter	0	-20 000	0
Overføringer med krav til motytelse	-11 083 408	-11 531 000	-7 490 000
Rammetilskudd	-494 000	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-11 858 316	-11 884 700	-7 884 200
Lønnsutgifter	3 644 809	2 959 145	3 005 878
Sosiale utgifter	1 023 071	736 960	743 777
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	68 490	91 500	96 500
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	14 935 199	16 773 000	14 020 000
Overføringer	799 141	390 000	410 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	20 470 710	20 950 605	18 276 155
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	8 612 394	9 065 905	10 391 955
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	8 612 394	9 065 905	10 391 955
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	8 612 394	9 065 905	10 391 955
22 Hjemmebaserte tjenester			
Brukerbetalinger	-85 278	-170 000	-170 000
Overføringer med krav til motytelse	-433 184	-180 000	-180 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-518 462	-350 000	-350 000
Lønnsutgifter	3 988 346	4 211 929	5 200 949
Sosiale utgifter	1 086 658	941 119	1 289 279
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	285 529	271 000	349 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	6 000	18 000	18 000

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Overføringer	51 107	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	5 417 640	5 442 048	6 857 228
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	4 899 178	5 092 048	6 507 228
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	4 899 178	5 092 048	6 507 228
Bruk av bundne fond	-29 964	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-29 964	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	4 869 214	5 092 048	6 507 228
23 Sykehjem			
Brukerbetalinger	-1 535 846	-1 615 700	-1 615 700
Andre salgs- og leieinntekter	-337 137	0	-400 000
Overføringer med krav til motytelse	-867 983	-50 000	-20 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-2 740 966	-1 665 700	-2 035 700
Lønnsutgifter	10 017 390	11 316 163	11 196 685
Sosiale utgifter	2 730 265	2 505 813	2 767 388
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	1 280 457	1 232 500	1 247 500
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	2 676 710	311 600	311 600
Overføringer	1 982 446	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	18 687 268	15 366 076	15 523 173
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	15 946 302	13 700 376	13 487 473
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-316	0	0
SUM EKSTERNE FINANSINNEKTER (E)	-316	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	-316	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	15 945 986	13 700 376	13 487 473
Bruk av bundne fond	-33 463	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-33 463	0	0
Avsetninger til bundne fond	15 446	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	15 446	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	15 927 969	13 700 376	13 487 473
24 Helsesenter			
Andre salgs- og leieinntekter	-100 000	-120 000	-120 000
Overføringer med krav til motytelse	-15 896	-7 000	-7 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-115 896	-127 000	-127 000
Lønnsutgifter	1 026 779	1 063 937	1 114 392
Sosiale utgifter	285 756	230 281	265 836
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	29 747	44 000	44 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	513 670	578 540	578 540

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
Overføringer	2 965	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	1 858 917	1 916 758	2 002 768
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 743 021	1 789 758	1 875 768
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	1 743 021	1 789 758	1 875 768
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 743 021	1 789 758	1 875 768
25 Legetjeneste			
Brukerbetalinger	-673 592	-900 000	-900 000
Overføringer med krav til motytelse	-1 308 667	-1 400 000	-900 000
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-1 982 259	-2 300 000	-1 800 000
Lønnsutgifter	1 983 311	2 943 900	3 188 916
Sosiale utgifter	535 282	598 466	750 539
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	366 778	323 000	273 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	2 298 438	950 000	1 246 000
Overføringer	87 981	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	5 271 790	4 815 366	5 458 455
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	3 289 531	2 515 366	3 658 455
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	2 030	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	2 030	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	2 030	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	3 291 561	2 515 366	3 658 455
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	3 291 561	2 515 366	3 658 455
31 Sosialetjenester, rus og NAV			
Andre salgs- og leieinntekter	126	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-61 290	-35 000	-335 000
SUM DRIFTSINNTEKTER (B)	-61 164	-35 000	-335 000
Lønnsutgifter	519 089	519 974	604 291
Sosiale utgifter	147 193	112 806	153 728
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	60 012	31 500	39 500
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	31 723	10 000	35 000
Overføringer	170 336	150 000	150 000
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	928 353	824 280	982 519
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	867 189	789 280	647 519
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	269	0	0
Utlån	100 000	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	100 269	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	100 269	0	0

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	967 458	789 280	647 519
Bruk av bundne fond	-100 000	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-100 000	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	867 458	789 280	647 519
81 Rammeoverføringer og skatt			
Overføringer med krav til motytelse	-179 704	0	0
Rammetilskudd	-47 459 592	-47 777 000	-48 266 676
Andre statlige overføringer	-628 726	-640 000	-720 000
Skatt på inntekt og formue	-23 459 030	-23 844 000	-24 745 000
Eiendomsskatt	0	-2 600 000	-5 250 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-71 727 052	-74 861 000	-78 981 676
Lønnsutgifter	930	0	0
Overføringer	179 704	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	180 634	0	0
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-71 546 418	-74 861 000	-78 981 676
SUM EKSTERNE FINANSINNEKTER (E)	-71 546 418	-74 861 000	-78 981 676
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-71 546 418	-74 861 000	-78 981 676
85 Premieavvik			
Sosiale utgifter	-2 134 201	-1 987 839	-2 282 697
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	-2 134 201	-1 987 839	-2 282 697
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-2 134 201	-1 987 839	-2 282 697
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-2 134 201	-1 987 839	-2 282 697
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-2 134 201	-1 987 839	-2 282 697
86 Avskrivninger			
Avskrivninger	5 847 148	5 868 150	5 855 150
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	5 847 148	5 868 150	5 855 150
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	5 847 148	5 868 150	5 855 150
Motpost avskrivninger	-6 235 742	-6 255 650	-6 305 150
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-388 594	-387 500	-450 000
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-388 594	-387 500	-450 000
87 Finansutgifter			
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	57 711	0	57 711
SUM EKSTERNE FINANSINNEKTER (E)	57 711	0	57 711
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	4 765 999	5 550 000	5 125 140
Avdrag på lån	4 736 796	5 000 000	4 600 000
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	9 502 795	10 550 000	9 725 140

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	9 560 506	10 550 000	9 782 851
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	9 560 506	10 550 000	9 782 851
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	9 560 506	10 550 000	9 782 851
88 Interne finanstransaksjoner			
Dekning av tidligere års merforbruk	0	820 000	0
SUM AVSETNINGER (K)	0	820 000	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	0	820 000	0
89 Finansinntekter			
Andre salgs- og leieinntekter	-47 772	-10 000	-10 000
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-47 772	-10 000	-10 000
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	-47 772	-10 000	-10 000
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-974 562	-1 280 000	-1 460 000
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER (E)	-974 562	-1 280 000	-1 460 000
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	-974 562	-1 280 000	-1 460 000
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	-1 022 334	-1 290 000	-1 470 000
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	-1 022 334	-1 290 000	-1 470 000
61 VAR-område			
Andre salgs- og leieinntekter	-2 270 852	-1 908 500	-2 545 000
SUM DRIFTSINTEKTER (B)	-2 270 852	-1 908 500	-2 545 000
Lønnsutgifter	878 134	1 018 827	855 339
Sosiale utgifter	74 362	260 690	238 870
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	352 406	1 290 300	1 281 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	187 625	143 000	146 000
Avskrivninger	388 593	387 500	387 500
Fordelte utgifter	569 371	0	569 371
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	2 450 491	3 100 317	3 478 080
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	179 639	1 191 817	933 080
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	-57 711	0	-57 711
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER (E)	-57 711	0	-57 711
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	376 334	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	376 334	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	318 623	0	-57 711
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	498 262	1 191 817	875 369
Bruk av bundne fond	-1 431 019	-1 497 416	-1 481 046
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-1 431 019	-1 497 416	-1 481 046
Avsetninger til bundne fond	932 768	305 599	605 677

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
SUM AVSETNINGER (K)	932 768	305 599	605 677
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	11	0	0
62 Brannsjef			
Andre salgs- og leieinntekter	-209 820	-120 000	-120 000
Overføringer med krav til motytelse	-137 768	-150 000	-150 000
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-347 588	-270 000	-270 000
Lønnsutgifter	710 313	435 903	624 950
Sosiale utgifter	135 596	100 379	135 789
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	179 350	397 800	344 450
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	608 267	527 500	527 500
Overføringer	137 768	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	1 771 294	1 461 582	1 632 689
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 423 706	1 191 582	1 362 689
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	1 423 706	1 191 582	1 362 689
Bruk av bundne fond	0	0	-30 000
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	0	0	-30 000
Avsetninger til bundne fond	115 441	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	115 441	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 539 147	1 191 582	1 332 689
63 Kommunale bygg			
Brukerbetalinger	-156 068	0	0
Andre salgs- og leieinntekter	-1 354 363	-2 052 100	-2 222 800
Overføringer med krav til motytelse	-560 505	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-2 070 936	-2 052 100	-2 222 800
Lønnsutgifter	213 724	202 904	702 265
Sosiale utgifter	132 558	41 024	184 531
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	1 945 842	2 580 300	2 648 300
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	326 470	298 000	426 000
Overføringer	470 562	0	0
Fordelte utgifter	-7 277	0	-7 277
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	3 081 879	3 122 228	3 953 819
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 010 943	1 070 128	1 731 019
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	1 010 943	1 070 128	1 731 019
Bruk av bundne fond	-10 000	0	0
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	-10 000	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 000 943	1 070 128	1 731 019

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
64 Kommunale veier, havn			
Andre salgs- og leieinntekter	-903 198	-343 884	-343 884
Overføringer med krav til motytelse	-403 435	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-1 306 633	-343 884	-343 884
Lønnsutgifter	348 370	402 087	365 471
Sosiale utgifter	26 817	88 386	94 354
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	1 206 267	1 547 800	1 629 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	428 726	250 000	240 000
Overføringer	403 435	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	2 413 615	2 288 273	2 328 825
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 106 982	1 944 389	1 984 941
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	503	0	0
SUM EKSTERNE FINANSUTGIFTER (F)	503	0	0
RESULTAT EKSTERNE FINANSIERINGSTRANSAKSJONER	503	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	1 107 485	1 944 389	1 984 941
Bruk av bundne fond	0	-463 089	-195 209
SUM BRUK AV AVSETNINGER (J)	0	-463 089	-195 209
Avsetninger til bundne fond	319 972	0	0
SUM AVSETNINGER (K)	319 972	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 427 457	1 481 300	1 789 732
65 Teknisk sjef			
Andre salgs- og leieinntekter	-795 899	-400 000	-350 000
Overføringer med krav til motytelse	-36 964	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-832 863	-400 000	-350 000
Lønnsutgifter	1 648 045	1 658 832	1 757 575
Sosiale utgifter	736 982	433 973	457 444
Kjøp av varer og tjenester som inngår i komm tjenesteprod	181 188	220 500	136 700
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	132 590	67 100	40 100
Overføringer	19 308	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	2 718 113	2 380 405	2 391 819
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	1 885 250	1 980 405	2 041 819
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	1 885 250	1 980 405	2 041 819
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	1 885 250	1 980 405	2 041 819
14 Interkommunale samarbeid			
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	50 000	50 000	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	50 000	50 000	0

Beskrivelse	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	50 000	50 000	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	50 000	50 000	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	50 000	50 000	0
66 Investeringer			
Overføringer med krav til motytelse	-37 500	0	0
SUM DRIFTSINNEKTER (B)	-37 500	0	0
Kjøp av varer og tjenester som erstatter komm tjprod	150 000	0	0
Overføringer	37 500	0	0
SUM DRIFTSUTGIFTER (C)	187 500	0	0
BRUTTO DRIFTSRESULTAT (D = B-C)	150 000	0	0
NETTO DRIFTSRESULTAT (I)	150 000	0	0
REGNSKAPSMESSIG MER- MINDREFORBRUK (L = I+J-K)	150 000	0	0

Sakspapir

SAKSGANG

Utvalg/Styre	Møtedato	Saksnr
Formannskapet	30.11.2015	131/15
Arbeidsmiljøutvalg	14.12.2015	003/15
Kommunestyret	15.12.2015	067/15

Forslag til Årsbudsjett 2016 og Økonomiplan 2016-19

Rådmannens innstilling:

Ut fra forannevnte tilrås formannskapet å innstille til kommunestyret følgende vedtak:

1. Moskenes kommunestyre viser til formannskapet forslag til Budsjett 2016 og Økonomiplan for perioden 2016 – 2019. Kommunestyret slutter seg til rammer, mål og tiltak innenfor de ulike handlingsområder.
2. Økonomiplanen skal være bindende for den videre planlegging i kommunen og den Forpliktende planen er kommunestyrets forpliktelse overfor seg selv og for Fylkesmannen i Nordland.
3. Budsjettet for 2016 vedtas på rammenivå, hvor budsjettet vedtas med utgifter, inntekter, tiltak og netto ramme på hvert handlingsområde.
4. Videreformidlingslån tas opp etter gjeldende regler i Husbanken. Dersom det i løpet av budsjettåret skulle være nødvendig å foreta opptak av Videreformidlingslån i Husbanken, gis Formannskapet fullmakt til å vedta slikt låneopptak.
5. Rådmannen/økonomiavdelingen gis fullmakt til å foreta nødvendige tekniske tilpasninger eller flyttinger av budsjett- og regnskapsposter dersom dette er nødvendig for å tilfredsstille lov, forskrift eller KOSTRA – rapportering. Det presiseres at slike endringer er av rent regnskapsteknisk art og at vedtatt budsjettbeløp ikke kan endres.
6. Kommunestyret slutter seg til rådmannens forslag til investeringsbudsjett for kommende økonomiplanperiode.
7. Det kommunale skattøre settes til høyeste tillatte, 11,80 prosent for 2016.

8. Kommunestyret vedtar at administrasjonen kan ta opp kassekreditt ved behov på inntil kroner 15 millioner i 2016, kfr kst-vedtak 25.03.2015 om ramme på 15 mill kr.
9. Kommunestyret gir Økonomiavdelingen fullmakt til å endre / forlenge avdragstid på lån for å kunne tilpasse seg minimumsavdrag.
10. Moskenes kirkelige Fellesråd mottar driftstilskudd i 2016 på kr 1.060.900.

30.11.2015 Formannskapet

Forslag fra Therese H. Larsen H:

Moskenes Høyre mener det er uhørt at rådmannen unntar budsjettforslaget sitt fra offentligheten. Dette ivaretar ikke Offentlighetslovens intensjon og formål og gir de folkevalgte liten eller ingen mulighet til å drøfte årets viktigste sak med sine partifeller og trekke innbyggerne med på råd. Vi foreslår at rådmannen orienterer om sitt budsjettforslag og svarer på spørsmål idag. Deretter kan det innkalles til et nytt formannskapsmøte om 14 dager. Først da kan vi realitetsbehandle budsjettet og lage en innstilling til kommunestyret.

Forslaget falt med 1 mot 4 stemmer.

Forslag fra ordfører Lillian Rasmussen BL:

Administrasjonens fremlagte styringsdokument og investeringsbudsjett legges ut på høring 01.12.2015. Høringsfrist: 14.12.2015.

Forslaget vedtatt med 4 mot 1 stemme.

Protokolltilførsel fra Therese H. Larsen H:

Moskenes Høyre mener saksgangen i sak Årsbudsjett 2016 og Økonomiplan 2016-19 ikke har gått rett for seg. Etter gjennomgang på formannskapsmøte 30.11.2015 mener vi fortsatt at saken ikke er klar for å legges ut på høring.

Som nevnt i utsettelsesforslaget mener vi at et nytt formannskapsmøte er nødvendig før saken er klar for å legges ut på høring.

FS- 131/15 Vedtak:

Administrasjonens fremlagte styringsdokument og investeringsbudsjett legges ut på høring 01.12.2015. Høringsfrist: 14.12.2015.

14.12.2015 Arbeidsmiljøutvalg

AMU tar budsjettet til orientering.

AMU vil påpeke at gjeldende lov - og avtaleverk skal følges ved nedbemanning/oppsigelse.

Enstemmig vedtatt.

AMU- 003/15 Vedtak:

AMU tar budsjettet til orientering.

AMU vil påpeke at gjeldende lov - og avtaleverk skal følges ved nedbemanning/oppsigelse.

15.12.2015 Kommunestyret

Laila J. Kristiansen ble erklæring inhabil under behandling av saken (etter forslag fra H/MF om reduksjon av hennes stilling i kommunen), jfr. Fvl § 6a.

Bjørn Olav Laksosnes tiltrådte som vararepresentant.

I punkt 1 forandres *formannskapet*s forslag til *administrasjonens* forslag.

Forslag fra H og MF v/Therese H. Larsen:

Politisk

Støtte til parti kr 30.000,-

Vi forutsetter at all støttet til politiske partier kuttes.

Administrativ styring og kontroll

Reiseliv kr 540.000,-

Reiselivskomiteet slik det er fremlagt i forslag fra rådmann kuttes i sin helhet. Moskenes kommune må tenke nytt når det gjelder reiseliv. Vårt forslag til reiseliv vil vises i investeringsbudsjettet.

Ordførers stilling kr 150.000,-

Vi beholder ordfører i 80 % stilling. 20 % av lønnsutgifter og sosiale kostnader er trukket fra beløpet rådmann budsjetterer med. Forutsetter at hele beløpet gjelder ordfører, slik det kan forstås i tekst til kapittel 4. i Styringsdokumentet.

Dersom varaordfører eller andre politikere mottar lønn forutsetter vi at dette kuttes i sin helhet.

Avdelingsleder lønn stillingskutt kr 280.000,-

Redusere stilling til avdelingsleder lønn med ca 40 %

Kirken kr 100.000,-

Oppvekst/kultur

Stillingskutt 1/2 lærerårsverk kr 240.000,-

som foreslått av rådmann.

Forutsetter at alle kostnader i forbindelse med denne stillingen er inkludert i de 240.000 (lønn, arbeidsg. avgift, sosiale utgifter med mer)

Besparelse assistenter kr 250.000,-

Vi ønsker ikke at det kuttes i skoletiltak slik rådmann foreslår.

Helse/omsorg

Redusert forsterket innsats kr 720.000,-

som foreslått av rådmann.

Lønnsutgifter hjemmebaserte tjenester kr 500.000,-

halverer økningen i lønnsutgifter

Teknisk drift

Stillingskutt teknisk enhet	kr 240.000,-
Forutsetter at alle kostnader i forbindelse med stillingskutt er inkludert.	
Kutt fra rådmanns stab	kr 500.000,-

Brann	kr 100.000,-
Kutter det som ikke er lovpålagt i ønsket.	

Finans/ramme

Ekstraordinære skjønnsmidler	kr 850.000,-
------------------------------	--------------

Annet

Sparte kostnader ved salg av bygg	kr 250.000,-
-----------------------------------	--------------

TOTALT **kr 4.750.000,-**

FORSLAG TIL BALANSERING AV BUDSJETT

Underdekning	kr 2.650.000,-
Eiendomsskatt	kr 1.750.000,-
vi skal beholde eiendomsskatt på 4 promille	
Bassengdrift 6 måneder	kr 160.000,-
øker fra rådmanns forslag på 4 måneder.	
Forutsetter at søknad om redusert åpning sendes og godkjennes av departementet.	

TOTALT **kr 4.560.000,-**

Differanse	kr 190.000,-
------------	--------------

MOT	kr 55.000,- årlig beløp.
Kontrakt på 3 år i første omgang, årlig MOTsamling, betale reise selv (ikke opphold og mat). Betale reise til utdanning av MOT-informant.	
Ny differanse	kr 135.000,-

Drift infokiosker reiseliv	kr 54.130,-
Ny differanse	kr 80.870,-

Varmepumper	kr 60.000,-
Ny differanse	kr 20.870,-

Bærbare nettbrett	kr 20.870,-
Budsjett i balanse	

INVESTERING

Investeringer forutsettes å komme fra salg av eiendommer. Kommunen må fokusere på å få inn tiltak som bringer penger inn i kassa og/eller reduserer kostnader vi har per idag.

Reiseliv

Turistkiosker	kr 150.000,-
4 stk budsjettpris TS Procon AS infokiosken	

Forutsetter samme investering i totalt 4 år.

Parkeringsautomater   kr 190.000,-
2 stk budsjettpris fra Nortronic

TOTALT   kr 340.000,-

Investeringer i rådmanns forslag kommer i tillegg til dette, og finansieres slik rådmann foreslår.

Større vedlikehold anlegg, tak servicebolig Reine forutsetter at arbeidstid også er inkludert i de
750.000,-.

Forslag fra Lillian Rasmussen BL til tillegg punkt 1 i innstillingen:

1. Budsjettert overtid reduseres med 182.000 og det kuttes ikke tilsvarende på skole.
2. Inn: 200.000,- P-automater
200.000,- Vann- og avløpdigitalisering
Under forutsetning av salg av kommunal bolig.

Forslag fra Bjørn Hugo Bendiksen MF:

Moskenes kommune tar kontakt med Flakstad kommune for å prøve å få til et samarbeid om legetjenesten i kommunen. Dette med målsetting om å få legedekning utenom bemanningsbyrå og dermed reduserte utgifter gjennom redusert stilling i Moskenes.

Forslag fra H/MF v/Monika Kransvik :

Det selges unna så mye som mulig av bygningsmassen i tråd med nedskjæring på teknisk og for å redusere driftsutgifter.

Forslag fra BL, SV, AP v/Lillian Rasmussen:

Det er ønskelig å redusere kommunens bygningsmasse. Det utarbeides en plan over kommunal bygningsmasse slik at vi får vurdert salg av bygg vi ikke har behov for eierskap til.

Kommunestyret ber om at arbeidet med denne planen prioriteres.

Administrasjonen bes følge opp salg av bygg som allerede er vedtatt avhendet.

Forslag fra H v/Therese H. Larsen:

Reduksjon i ordførers stilling fra 100 % til 80 %.

Forslag fra Bjørn Hugo Bendiksen MF:

Moskenes kommune varsler oppsigelse av avtalen med Museum Nord ang.
Fiskeværs museet på Å.

Votering:

- Punkt 1:   Vedtatt med 7 mot 4 stemmer.
Punkt 2:   Enstemmig vedtatt.
Punkt 3:   Enstemmig vedtatt.
Punkt 4:   Enstemmig vedtatt.
Punkt 5:   Enstemmig vedtatt.

- Punkt 6: Enstemmig vedtatt.
Punkt 7: Enstemmig vedtatt.
Punkt 8: Enstemmig vedtatt.
Punkt 9: Enstemmig vedtatt.
Punkt 10: Enstemmig vedtatt.

Forslag fra Lillian Rasmussen BL - tillegg til punkt 1 i innstillingen - enstemmig vedtatt.

Forslag fra Bjørn Hugo Bendiksen MF - om legesamarbeid med Flakstad kommune - enstemmig vedtatt.

Forslag fra H/MF - vedr. kommunens bygningsmasse ble trukket.

Forslag fra BL/SV/AP vedr. kommunal bygningsmasse - enstemmig vedtatt.

Forslag fra H om reuksjon i stilling som ordfører - falt med 4 mot 7 stemmer.

Forslag fra Bjørn Hugo Bendiksen MF om oppsigelse av avtale med Museum Nord - falt med 4 mot 7 stemmer

Protokolltilførsel fra H:

Vi presiserer at åpningstiden i bassenget må følge lovverket.

Det er ikke i henhold til regelverk med åpningstid kun 4 måneder og vi anser med dette at denne budsjett delen ikke er lovlig vedtatt. Vi ber om at det søkes om redusert åpningstid til departementet og at drift settes etter resultat av søknad.

KS- 067/15 Vedtak:

1. Moskenes kommunestyre viser til administrasjonens forslag til Budsjett 2016 og Økonomiplan for perioden 2016 – 2019. Kommunestyret slutter seg til rammer, mål og tiltak innenfor de ulike handlingsområder med de fremlagte endringer.
2. Økonomiplanen skal være bindende for den videre planlegging i kommunen og den Forpliktende planen er kommunestyrets forpliktelse overfor seg selv og for Fylkesmannen i Nordland.
3. Budsjettet for 2016 vedtas på rammenivå, hvor budsjettet vedtas med utgifter, inntekter, tiltak og netto ramme på hvert handlingsområde.
4. Videreformidlingslån tas opp etter gjeldende regler i Husbanken. Dersom det i løpet av budsjettåret skulle være nødvendig å foreta opptak av Videreformidlingslån i Husbanken, gis Formannskapet fullmakt til å vedta slikt låneopptak.
5. Rådmannen/økonomiavdelingen gis fullmakt til å foreta nødvendige tekniske tilpasninger eller flyttinger av budsjett- og regnskapsposter dersom dette er nødvendig for å tilfredsstille lov, forskrift eller KOSTRA – rapportering. Det presiseres at slike endringer er av rent regnskapsteknisk art og at vedtatt budsjettbeløp ikke kan endres.
6. Kommunestyret slutter seg til rådmannens forslag til investeringsbudsjett for kommende økonomiplanperiode med de fremlagte endringer.
7. Det kommunale skattøre settes til høyeste tillatte, 11,80 prosent for 2016.
8. Kommunestyret vedtar at administrasjonen kan ta opp kassekreditt ved behov på

inntil kroner 15 millioner i 2016, kfr kst-vedtak 25.03.2015 om ramme på 15 mill kr.

9. Kommunestyret gir Økonomiavdelingen fullmakt til å endre / forlenge avdragstid på lån for å kunne tilpasse seg minimumsavdrag.

10. Moskenes kirkelige Fellesråd mottar driftstilskudd i 2016 på kr 1.060.900.

11. Moskenes kommune tar kontakt med Flakstad kommune for å prøve å få til et samarbeid om legetjenesten i kommunen. Dette med målsetting om å få legedekning utenom bemanningsbyrå og dermed reduserte utgifter gjennom redusert stilling i Moskenes.

12. Det er ønskelig å redusere kommunens bygningsmasse. Det utarbeides en planover kommunal bygningsmasse slik at vi får vurdert salg av bygg vi ikke har behov for eierskap til. Kommunestyret ber om at arbeidet med denne planen prioriteres. Administrasjonen bes følge opp salg av bygg som allerede er vedtatt avhendet.

Protokolltilførsel fra H:

Vi presiserer at åpningstiden i bassenget må følge lovverket.

Det er ikke i henhold til regelverk med åpningstid kun 4 måneder og vi anser med dette at denne budsjett delen ikke er lovlig vedtatt. Vi ber om at det søkes om redusert åpningstid til departementet og at drift settes etter resultat av søknad.

Saksopplysninger:

Styringsdokument med årsbudsjett for 2016, Økonomiplan og handlingsprogram for perioden 2016 – 2019 legges fram for politisk behandling. Formannskapet legger styringsdokumentet ut til offentlig ettersyn etter sitt møte 30. november 2015.

Styringsdokumentet er kommuneorganisasjonens arbeidsordre for årene 2016 - 2019, der både oppgavene som skal utføres, og ressursene som stilles til disposisjon, blir bestemt. Dokumentet er viktig for å få på plass gode holdninger/rutiner i forbindelse med økonomiarbeidet i et kort- og langsiktig perspektiv.

Det vises til Kommunelovens bestemmelser om årsbudsjett (§§ 45 og 47) og Økonomiplan (§ 44). I § 45,3 heter det at innstillingen til årsbudsjett skal legges ut til offentlig ettersyn minst 14 dager før den behandles i kommunestyret.

Budsjettforslaget 2016 er meget stramt. Det er, tross betydelig inntektsøkning, strammere enn for 2015. Utgangspunktet for arbeidet med budsjettet er et underskudd fra 2014 på 2,9 mill kr som kommer på toppen av et tidligere akkumulert underskudd før 2014. Som del av Økonomiplanen og budsjettet skal det ligge en Forpliktende Plan som viser at kommunen har vedtatt tiltak for å oppnå balanse i økonomien, inkl inndekning av tidligere års merforbruk.

Kommunen har ikke maktet å dekke inn tidligere års underskudd i 2013 eller 2014. Det akkumulerte underskuddet har man måttet søke Fylkesmannen om å få dekket inn i en tidsperiode på åtte år. Så lenge kommunen ikke har dekket inn alt av akkumulert underskudd, vil kommunen være plassert i det såkalte ROBEK-registeret. Moskenes kommune ble ROBEK – kommune i 2012. Det innebærer blant annet at det må lages en Forpliktende Plan (FP). Den forplikter kommunestyret gjennom å skissere praktiske og realistiske tiltak som er gjennomførbare slik at kommunen skal få kontroll over økonomien. Konkrete tiltak skal beskrives sammen med en konsekvensutredning. Den

forpliktende planen bør starte med en forklaring om hvorfor kommunen ikke har kontroll over økonomien.

Rådmannen vil understreke at budsjettet er så stramt at det ligger med en reell underdekning, fordi tiltak som er under planlegging på helse- og omsorgssiden ennå ikke er kostnadsberegnet eller medtatt.

Budsjettet for 2016 har svært begrensede midler til innkjøp, opplæring og reiseaktivitet. Som for inneværende år må en i 2016 også nøye vurdere rekruttering inn i ledige stillingshjemler. Kommunestyret har vedtatt ansettelses- og innkjøpsstopp. Denne skal praktiseres slik at ordinær drift kan skje og at liv og helse ikke utsettes for risiko.

Skattesats - kommuneskatt

I Prop. 1 LS (2015-16) (skatte- og avgiftsproposisjonen, s 308) fra Finansdepartementet heter det:

§ 3-8 Inntektsskatt til kommunene og fylkeskommunene

Den fylkeskommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum

2,65 pst. Den kommunale inntektsskattøren for personlige skattytere og dødsbo skal være maksimum 11,80 pst. Maksimumssatsene skal gjelde med mindre fylkestinget eller kommunestyret vedtar lavere satser.

For øvrig vises til egne saker om fastsettelse av eiendomsskatt og ordinært gebyrregulativ med forkalkyle selvkost.

Andre lenker

Rådmannen viser til at hele statsbudsjettet og kommentarer til dette fra KS, finnes på egne websider. Jeg vil anbefale følgende lenker:

Regjeringens webside for statsbudsjettet 2016:

<http://www.statsbudsjettet.no/Statsbudsjettet-2016/>

KS sin uttalelse til statsbudsjettet 2016:

<http://www.ks.no/contentassets/9689c93190354e25813da1ca09bccfa5/notatstatsbudsjett2015-.pdf?id=24710>

Oversikt over øremerkede tilskuddsordninger i statsbudsjettet 2016:

<http://www.ks.no/contentassets/3304c8fd6f4543a5985b81292b9c62ec/oversikt-oremerkede-statstilskudd-2016.pdf?id=30075>

Per A. Sperstad
Rådmann

